

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an ..... 4 coroane.
Pe o jumătate de an ..... 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Espositia dela Sebeș.

În toată liniștea și aproape pe neobservate s'a deschis în Sebeșul-săsesc o espositie profesională și industrială românească. Este al doilea oas la noi în Ardeal, ca meseriașii români să simțească în ei puterea și curagiul, ca să-și espună productul ales al mânilor lor privirii și esaminării publicului mare. Prima espositie de felul acesta a aranjat-o comitetul »Reuniunii sodalilor români« din Sibiu în zilele din 2-9 Octombrie 1892, și anume din incidentul iubileului de 25 de ani al reuniunii. Imprejurarea, că abia după 9 ani putem saluta deschiderea unei a doua espositii industriale, însemnează de sigur, că suntem în general încă slabi și începători pe terenul industriilor. Cu atât mai mare este meritul și cinstea fraților Sebeșeni, că având în vedere folosul netăgăduit al espositiilor au ținut ca să-și înscrie în locul al doilea numele lor în cartea dezvoltării industriei române.

Deschiderea espositiei s'a făcut în ziua de Sân-Petru în prezența unei mari mulțimi de popor și inteligenți, ear' închiderea în 28 Iulie n., fiind față oaspeți și din depărtări mari.

Zilele, cât a stat deschisă, au fost zile de adevărată sărbătoare pentru tineră noastră industrie. Nu știi, ce să admiri, cusăturile, chindisiturile, țesăturile măestre, cum numai femeia română știe să le facă, sau lucrurile adevărat măestre, din toate branșele de meserii ale meseriașului român. Străluceau ochii de bucurie și de una și de alta și nu-ți venia a crede, că meseriașii noștri s'au în stare a face astfel de lucruri, nu, căci nu-i cunoștea nimenea, și ce e mai mult, înainte numai cu 25 ani în Sebeș nu era pomenire nici de învățacel, necum de măiestri români. Cu espositia aceasta

și-a arătat Românul forța și aptitudinea la ori-ce fel de lucru.

Dintre meserii au fost reprezentate cojocăria, păpucăria, cismăria, lăcătăria, brutăria, franzelăria, mășăria, butnăria, măcelăria, rotăria, făurăria etc.

Sărbarea închiderii din Duminecă trecută a dat prilegiu să se adune Români doritori de înaintarea meserilor la poporul român din toate părțile. Și chiar împrejurarea aceasta, a fost de mare însemnătate, pentru-că prima-oară s'a întâmplat, ca să se întrunească la sfat meseriași și comercianți de ai nostri din mai multe părți, și că la aceste întruniri cuvântul l-au purtat burghezii noștri și totul pentru ei s'a făcut. Fără să esagerăm putem zice, că ziua de 15/28 Iulie a. c. a fost o zi epocală nu numai pentru Românii sebeșeni, ci epocală în viața întregului popor român din țeara Ardealului.

Dintre toate centrele românești, mai bine a fost reprezentat Sibiuul, de unde a plecat o numeroasă societate alcătuită din oameni de carte mai înaltă și meseriași fruntași, însoțiți și de delegații meseriașilor din Brașov. În drumul cătră Sebeș li-s'au alăturat reprezentanții reuniunii meseriașilor din Seliște și cei ai meseriașilor din Poiana-Sibiului, cari au întâlnit în Sebeș pe frații lor din Orăștie și Alba-Iulia.

Înainte de încheierea espositiei s'a constituit un juriu pentru esaminarea și premiarea obiectelor mai distinse. Ca president al juriului a fost proclamat dl Victor Tordășianu, presidentul »Reuniunii sodalilor« din Sibiu, ear' ca raportor dl Ilie Savu, vicepres. »Asociațiunii meseriașilor« din Brașov.

Premii în bani s'au acordat din partea juriului numai ucenicilor esposanți, pe lângă condiția, ca banii să fie depuși pe numele esposantului într'un libel la o bancă, de unde să-i poată ridica numai când va fi declarat de calfă. Celorlalți esposanți li-s'au dat diplome

cu laudă și diplome simple. Cu totul au fost 110 esposanți, dintre cari 17 ucenici, 36 măiestri și calfe și 57 esposante de țesături naționale de casă. Cu considerare la numărul cel mare al obiectelor de industrie de casă s'a acordat în mod excepțional un premiu de 10 cor. femeii Ioana Zaharie pentru o cămașă escelent cusută și brodată. Dintre ucenici primul premiu de 20 coroane l-a primit Filimon Giorju, ucenic faur, ear' al doilea »premiul Victor Tordășianu« de 10 coroane George Besoiu, ucenic cojocar. Suma în bani a tuturor premiilor a fost 120 coroane.

Fiind la oaltă meseriași și comercianți români din opt centre ale Ardealului, era lucru natural ca ei să se sfătuiască împreună despre cele ce au să întreprindă pentru îmbunătățirea sorții lor.

Se întruniră deci în conferență intimă aproape 100 de burghezi români.

Ca president al conferenței a fost proclamat dl Dem. Haler, măiestru cojocar din Brașov, ear' ca notar ad hoc dl P. Dan, fost secretar al »Asociațiunii meseriașilor români« din Brașov. Conferența a durat două ciasuri și a decurs în cea mai perfectă ordine și serioșitate.

Au luat cuvântul la discuțiune reprezentanți ai fiecăruia din cele opt centre. În special au fost interesante espunerile dlui Savu, Dr. A. Fodor, Tordășianu, Dan, Tătar, Pavel. S'au luat hotăriri practice de cea mai mare importanță pentru organizarea clasei noastre de mijloc. Amintim chestia înființării unui ziar, edarea de anuare, aranjarea de espositii și facerea unei statistici generale. Avem toată nădejdea, că hotăririle luate se vor și esecuta, pentru-că avem garanța în serioșitatea, cu care s'au urmat desbaterile.

Conferența constată cu bucurie, că ziarele »Tribuna« și »Foia Poporului« își îndeplinesc cu multă scumpătate da-

FOITA.

Poesii peporale.

Din Deda (comit. M.-Turda).

Culese de Gregoriu Ceantea, învățator.

Frunză verde de trifoi
M'o ceru't la maica doi,
Unu Mercuri, unu Joi,
Unu bătrân și bogat,
Unu tiner și sărac,
Spune-mi pușor de cuc,
După care să mă duc,
Duce-m'oi după bătrân,
Că merge ziua la fân,
Vine seara horăind,
Io-'l îmbii cu de mâncat
El, de Sfântul cu-'l m'o dat,
Io-'l îmbii cu de beut
El m'apucă la bătut.
Duce-m'oi după sărac,
Că merge ziua la fân,

Vine seara fluierând,
Io-'l îmbii cu de mâncat
El mă ia la sărutat.
Frunză verde iarbă creată,
Cât vine mă stringe-n brațe,
El în loc de a mânca
Începe-a mă săruta.

Din Budurleu.

Culese din popor de Luca Moldovan, june.

Mult m'am rugat Doamne ție,
Să nu-mi dai uritul mie,
Nu știi Doamne nu mă vezi
Tot uritul 'mi-'l arăți,
De om drag mă depărtezi,
Nu știi Doamne m'ai uitat
Tot uritul 'mi-'l-ai dat,
De om drag m'ai depărtat.
Uritul și cu dorul
Tare-mbătrânesc omul,
Ear' uritul și cu jelea
Tare-mbătrânesc pe lelea,
Decât cu urit mă țuc
Mai bine trei ani mă duc,

Decât cu urit mă scol,
Mai bine trei ani nu dorm,
Decât cu urit în casă,
Mai bine cu boala 'n oasă,
De boală popa cetește,
De urit nu pomeneste,
De boală popa te scoate
Dar' de urit nu te poate.

Fă-mă Doamne, fă-mă crin
La mândruța mea pe sin,
Fă-mă Doamne calapăr,
La mândruța mea în pâr,
Fă-mă Doamne vrăbiuță
La mândruța mea 'n căsuță,
Ca s'o ved eu zi și noapte
Totdeauna pân' la moarte.

Bere-aș vin cu nintă creată
Ș'aș durmi la mândra 'n brață,
Ș'aș bea vin cu rujmalin
Ș'aș durmi la mândra 'n sin.

Hai mândro să ne fim dragi
O'amēndoi suntem săraci,

torie națională față de interesele burghezimii românești și că tot mai mult se sporește numărul acelor din inteligența societății românești, cari spriginesc pe meseriași.

Seara a dat corul reuniunii meseriașilor din Sebeș un concert bine reușit, căruia i-a urmat petrecere cu dans.

Sărbările dela Sebeș au fost un nou și mare pas în înaintarea noastră economică. Fie, ca acestuia să-i urmeze alții făcuți în toate părțile, unde Român muncește, ca odată mai curând să ne putem feriți cu o burghezime numeroasă și tare, adevăratul zid al edificiului națiunii române.

Agitațiile în Turcia. Precum spun foile grecești, **Turcii tineri**, cari lucră pentru răsturnarea stărilor actuale din Turcia, au designat ca centru al diferitelor năsuințe în cauza aceasta orașul **Muntene-grului Dulcigno**. Doi reprezentanți zeloși ai **Turcilor tineri**, beiful **Faoli** și beiful **Sahli**, cari până acum își urmau propaganda lor din insula **Corfu**, s'ar fi stabilit în **Dulcigno**.

O altă știre a ziarului **atenian „Empros“** spune, că și „**Insurrecțiunea**“ **albaneză** ar fi decis, să-și transpună centrul acțiunii sale la **Dulcigno**.

Poate cu agitațiile acestea se stea în legătură următoarea știre telegrafică din **Viena**: Precum anunță o foaie de seară, **două corăbii de război dela Corfu** au primit ordinul ca să plece la **țermurii albanezi** pentru observații.

Consulat rusesc în Praga. De mult se discuta în presă înființarea unui consulat rusesc în **Praga**. În ministerul nostru de externe nu sânt contra acestei idei a Rusiei, numai atâta pun de condiție, ca respectivul consul să fie cetățean rus, ca eventual să poată fi espulsat de pe teritoriul monarhiei, dacă s'ar ocupa de veleități panslaviste.

Tradarea lui Bánffy. Referitor la îndrăznețul plan de introducere a absolutismului în **Ungaria și Austria**, „**Information**“ din **Viena** spune, că **Bánffy** a fost firm decis să desarmeze obstrucția prin dictatură

militară. La acest plan nici chiar **Tisza** nu s'a învoit; și în urma acestei opuneri a prezentat legea poreclită după numele seu. **Bánffy** numai convins de nereușita planului făcut de **Tisza** a aderat la acea lege, după care avea să vină el apoi cu propunerile sale, despre cari numai foarte puține persoane dintre intimii sei aveau cunoștință. Înaintea de vreme planurile lui **Bánffy** au fost destăinuite, a urmat disidența și în urmă căderea lui **Ránffy**, pentru ca să vină **Szell** cu proiectele sale de împăciuire.

Demonstrație. Două vase austriace de război (**Kaiser Karl VI.** și **Pelican**) au plecat pe trei săptămâni în apele albaneze, unde vor visita câteva porturi. Visita aceasta, în timpul verii e neobișnuită și se esplică așa, că vrea să fie o mică demonstrație față de espectorările unor ultraști din **Muntegru și Italia** în ce privește **Albania**.

Bulgaria nu va fi regat. Agenția telegrafică bulgară oficială declară de scornitură știrea mai multor ziare din străinătate, că **Bulgaria** se va proclama de regat și că visita marelui duce rus **Alexandru Mihailovici** ar fi stat în legătură cu aceasta.

DIN LUME.

Serbia.

Intre locuitorii din **Niș** și regele **Alexandru** a izbucnit un conflict constituțional. **Primarul** impus de regele chiamă pe toți cetățenii și-i provoacă să nu voteze pentru candidatul de soupoină **Avacumovici**, căci regele nu-l poate suferi. Cetățenii au înaintat proteste telegrafice la curte.

Noul tarif vamal german.

În **Reichsanzeiger** e publicat noul tarif vamal german. Conform acestuia taxele vamale pot fi mai mici de 5 marce pentru seacă, 5 și jum. marce pentru grâu, 3 marce pentru orz și 5 marce pentru ovės. Pentru tauri și vaci s'a

ridicat la 25, boi 12 marce pentru m. m. vie, porci 10 m. pentru m. m. vie, găini la 15, viței la 4, carne crudă la 34, unsoare de porc la 12 și jum, unt la 30, caș la 30, ouă la 6 marce, găștele 70 bani de bucată. Merele și perele proaspete, nepachetate sau importate în saci sânt libere de vamă, altminterlea 6 marce. **Struguri proaspeți** 15 marce, **mustul** 21 marce.

Din **Viena și Roma** se telegrafează, că publicarea cifrelor din proiectul noului tarif vamal german au provocat un curent enorm împotriva încheierii de convenții comerciale cu **Germania** pe asemenea base absolut inadmisibile.

Burii și Englezii.

Văzând **Englezii**, că nici **Kitchener** nu poate înfrâna pe **Buri**, au hotărât să-l cheme la toamnă acasă și să trimită în locul lui pe generalul **Lyttleton**, un nepot de al lui **Gladstone**. **Lyttleton**, lăudăros ca toți generalii(?) englezi, ar fi zis într'o vorbire, că în **Africa** nu mai e altceva de făcut, decât să se caute mijloacele pentru de-a face posibilă conviețuirea **Burilor** cu **Englezii**. Asta-i ușor: să-și lase pe **Buri** în pace.

Generalul bur **Botha** pleacă eară în colonia engleză a **Capului**, unde va lua comanda supremă peste trupele bure de acolo.

Lordul **Kitchener** depeșează, că conform raportului generalului **Stephens**, trupa de călări a lui **Steinacker**, care se află în **Bremersdorp**, a fost silită de **Buri**, în 24 l. c. a-și părăsi poziția. Trupa fiind încunjurată și-a făcut cale cu forța printre **Buri**. **Englezii** au avut 10 morți și răniți.

Din **Haga** se desminte știrea unor ziare străine, că guvernul **Olandei** ar interveni în favorul păcii.

SCRISORI.

Dela „Reuniunea sodalilor“.

Convenirea declamațorică-musicală ținută **Joi**, la 25 Iulie n. c. în localitățile **Reuniunii sodalilor români din Sibiu**, cu tot năduful verii și cu tot

Ș'om trăi cu buze moi
Ca și cei cu șese boi,
Ș'om trăi cu buze dulci
Ca și cei cu șese junci.

Din Șomfalău.

Culese de **G. C. Crăciun**, june-econom.

Frunză verde bob și linte
Descunună-mă părinte,
Eu de când m'am cununat
Nici o cină n'am cînat,
Nici o cină cu odihnă
Niciun prânz cu voe bună,
Am un căne de bărbat,
Toată ziua șede 'n sat
Și seara vine tot beat,
Vine 'n casă suflă greu,
La mine se uită rău,
Eu mă duc să-i pui de cină
El îmi trage de lumină,
Eu pe el 'l-aș întreba:
Ce, nu-ți plac bucatele
Ori ai cînat altele?
Ba de-am cînat altele,

Să mă puște puștile
Cu gloanțe de tăieței
Și cu furci de părănței,
Să mor în brațele ei.

Știutu-te-a focu lele
Că la gât ești cu mărgelă,
La urechi cu floricele,
Gura ți-e faguri de miere.
Hei leliță cu dor mult
Lasă-mă să te sărut,
Să mă nveț a săruta
Mândră la gurița ta,
Gura ta-i de liliac
Ș'a mea-i vai de om sărac.

Din Terno.

Culese de **Ianeș F. Cercega**, soldat.

Facă cine, câte-o face
Dragostea n'o pot desface,
Zică cine câte-o zice,
Dragostea nu pot s'o strice,
Căci dragostea-i lucru mare
Ar sbura, dar' aripi n'are.

De când badea cătănește
Frunza 'n codru tot jeleşte,
De când badea-i dus cătana
Frunza 'n codru-i tot jălană,
Badea-i dus de-o zi de două
Mie-mi pare că-i de nouă,
Badea-i dus de-o săptămână
Mie-mi pare că-i de-o lună.

Doamna Krüger.

După-cum am spus încă din numărul trecut, bătrânul president al **Transvaalului** a primit o nouă lovitură de soarte, murindu-i tovarășa lui de viață, cu care a împărțit atâția ani și binele și răul, cu care l-a învrednicit Cel de sus.

Despre dragostea cea mare, care domnia între **Krüger** și nevastă-sa, știu să povestească **Burii** o mulțime de anecdote. Când a fost înainte de asta cu câțiva ani la **Londra**, l-a dus un cunoscut **Englez** la un teatru, unde ju-

timpul de vacanță a intrunit la câteva momente de distrație sufletească un mare număr de măiestri, sodali, d-ne și d-șoare, toți spriginitori și binevoitori ai reuniunii. Între cei de față se afla și dl *Nicolae Lobonțiu*, proprietar în Abrud, care petrecând în Sibiu, a ținut să se convingă prin intuițiune proprie despre isprăvile, ce reuniunea le pune la cale și despre cari aproape zilnic cește în »Foaia«. Președintele reuniunii, dl *Victor Tordășianu*, deschizând ședința, roagă pe notarul reuniunii dl *Ioan Apolzan*, să dea cetire protocoalelor ședințelor comitetului ținute dela ultima convenire încoace și aceasta cu scop, ca fiecare dintre cei-ce aproape stau de reuniune, cunoștință să iăe despre ce comitetul întreprinde pentru bunăstarea și înaintarea reuniunii peste tot și a măiestrilor nostri îndeosebi. În cauza *congresului meseriașilor*, s'au cetit articoli publicați de »*Tribuna*«, »*Foaia Poporului*« și »*Revista Economică*«. articoli, ce bună impresiune au făcut asupra meseriașilor nostri, cari cu bucurie au trebuit să constate, că pe viitor nu mai sânt lăsați în mâna sortii, de capul lor, cum s'ar zice, ci cauza lor îmbrățișată are să fie de obștea românească.

Mult s'a insistat asupra pasului însemnat ce frații meseriași din *Sebeșul sășesc* l-au făcut prin aranjarea *expoziției din industria profesională și cea de casă*. Participanții au fost invitați să nu lipsească dela datorința de a se prezenta Duminecă la festivitățile de închidere a amintitei expozițiuni, prin ceea-ce se țintește pe deoparte de a încuraja pe frații din *Sebeșul-sășesc*, ear' de alta de a ne arăta interesul, ce-l purtăm față de lucrurile, ce se pun la cale de frați pentru înaintarea noastră a tuturor. În ce privește afacerea *fundului de 20 bani*, creat pentru cumpărarea casei, și care crește ca prin minune — s'a constatat cu deosebită bucurie, că la el, pe lângă Români din toate păturile sociale și de pretutindenea își *îmbie obolul lor chiar și marinimoși străini de neamul nostru*.

Trecuți peste partea așa zisă oficială — ședința literară (a 7-a) a fost deschisă prin corul întemeiat la biserica din suburbiul Iosefin, de clericul d-nul *Octavian Simțion*, cor ce a executat compoziția »*Ângerul a strigat*«, din carea partia bariton-sollo a cântat-o vicepreședintele reuniunii, domnul *George Poponea*. La locul al 2-lea a urmat dl *Samuil Petrașcu*, sodal mășar, declamând poezia »*Românul și Sécuiul*«, de V. Alexandri. Domnișoara E. G. a executat la pian 2 compoziții de toată frumșeța. Dl *Emil Bobancu*, culeg.-tip.

cau fete, numite balerine, cari nu se prea bucură de un renume bun. Krüger e cunoscut ca om foarte moral și Englezul era curios să vadă, ce va face văzându-se între astfel de femei. Îl întrebă deci: »Cum ți-se par fetițele acestea? Așa-i că sânt drăguțe și prospetele?« Bătrânul îi răspunse: »Sulimanul (rumenelele) de pe fețele lor e foarte proaspăt, dar' mie-mi sânt mai dragi niște păpuși vechi dela una, pe care am lăsat-o în Africa, decât toate Englezoaicele voastre din teatru și afară de teatru.«

Frumoasă e și anecdota următoare: Krüger era însurat de curând. Venind călare cătră casă întâlni o biată babă, care gemea sub povara unui sac încărcat. El cobori de pe cal și puse povara bătrânei și pe aceasta pe cal până la el acasă. Bătrâna îi mulțumi zicând: »D-zău să-ți răsplătească. Ge ai făcut, n'ar fi făcut mulți. Dacă aș fi mai tinără, aș mai înțelege, dar' așa ved, că ai lucrat ca un

a cântat unele cuplete, secerând multe aplause. Tinerul sodal pantofar *Nicolae Crișan*, a declamat pentru prima-oare poezia »*Tradare*«. Sodalul oismar *Valeriu Grindean*, acompaniat la pian de d-goara E. G., a cântat de tot frumos compoziția »*Doina națională*«, ce a trebuit să fie bisată. Eroul serii a fost și de astă-dată deșteptul și harnicul culegător-tipograf domnul *Nicolae Bratu*, care ne-a predat în mod măiestru poezia »*Rada*«, de iubitul nostru poet G. *Coșbuc*, care dacă s'ar fi găsit de față s'ar fi declarat de mulțumit de felul cum domnul Bratu pătrunde spiritul ce domină în poeziile sale. Încheierea ședinței a revenit corului amintit, care ne-a transpus în sfere cerești prin cântarea compoziției »*Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul*«. Cu cântare sfântă bisericească deschisă ședința, prin asemenea cântare închisă, fie că spiritul de sfîntenie să conducă întotdeauna destinele reuniunii sodalilor nostri.

Un oaspe.

Din Viena.

— Aniversarea luptei dela Custozza. —

— 24 Iulie n.

În 23 Iulie a. o. a sêrbat în Viena regimentul 43 (Caransebeș) amintirea bătăliei dela Custozza, în care Români au luptat cu multă bărbăție și bravură.

Sêrbarea a avut dimensiuni mari și a fost deamă de acest regiment. Ziarele vieneze: »*Fremdenblatt*«, »*Deutsches Volksblatt*«, »*Reichswehr*« etc. aduc rapoarte lungi despre această splendidă sêrbare.

Sêrbarea s'a început cu serviciu divin, celebrat de dl P. Boldea, preot militar.

Rêspunsurile rituale în decursul liturghiei campestre au fost cântate (după note) foarte bine de 25 coriști sub conducerea suboficerului *Magarin* din *Bărlighe*, ear' între soliști s'a distins suboficerul *Ionescu* din *Jupalnic*.

Atât la serviciul divin cât și la petrecerile naționale, începute cu »*Călușerul*« și »*Bătuta*« jucate admirabil de 30 feciori în mândrul nostru costum național, se putea ceti pe fața feciorilor mândria națională, care a și fost răsplătită cu aplause furtunoase de publicul vienez și de un număr mare a membrilor coloniei române.

Eată ce scrie »*Deutsches Volksblatt*« despre această imosantă sêrbare militară românească:

oreștin bun. — »Dacă ai fi fost tinără și frumoasă, n'aș fi îndrăznit să te pun pe cal, îi zise Krüger. — »Pentru-ce? Doară nu te-aș fi mâncat!« — »Tu nu, dar' asta ar fi făcut-o nevastă-mea«, îi răspunse, arătând spre doamna Krüger, care tocmai apărea zimbînd în ușa casei.

Doamna Krüger se trăgea din familia nobilă Du Plessis, care a fost silită să părăsească sub Ludovic al XIV. Franția din cauza credinței ei. În anul 1852 s'a măritat după Krüger. Când a cerut-o acesta i-a zis: »Știu coace, coase și grijă casa«. Și într'adevăr, o'a știut »grijă« casa, căci și după-ce a ajuns bărbatul ei president al republicei, nu purta, fără haine făcute de mîna ei. Cafeaua pentru bărbatul ei o ferbea tot singură și Krüger era foarte mândru, când spunea, că nu e femeie pe pămînt, care să știe face cu puține boane de cafea o beutură așa de plăcută.

Ei au avut 16 copii și socotind și numărul nepoților și strănepoților lor,

»Aniversarea luptei dela Custozza, la care a participat în mod glorios și al 43 reg. de inf. contele Grünne, s'a ținut anul acesta din considerațiuni de serviciu numai în 23 l. c. Din incidentul acesta a fost curtea căsărmii Arhiducele Albrecht splendid decorată și întreaga festivitate, favorisată de un timp frumos, a avut un caracter demn. La 7^{1/2} ore a. m. a celebrat dl preot militar Pavel Boldea o liturgie, la care a asistat regimentul, compus din 95 procente Români, sub conducerea comandantilor de batalioane, majorii Müller, Stojanel și Manoilovici, cu drapel și musică. Prezenți au fost și mulți oaspeți.

După serviciul divin a ținut preotul înaintea altarului o vorbire plină de avânt patriotic, în care, pornind dela istoria glorioasă a regimentului, a arătat, cum Români au luptat pe aproape toate câmpiile de luptă ale Europei cu bravură și credință pentru gloria patriei și pentru dinastie. A desfășurat apoi o icoană strălucitoare despre participarea regimentului la lupta dela Custozza. Cu o gloriificare plină de avânt și cu un întreit »Să trăească« la adresa Impăratului din partea soldaților s'a terminat vorbirea inspirată de cel mai curat patriotism. Abia încetaseră urările de »Să trăească« și corul regimentului întonă imnul poporal în limba română, pe care-l cântară toți cei prezenți. Cu o defilare splendid executată pe dinaintea comandantului de regiment, colonelul Zednic nobil de Zeldegg, s'a terminat această parte a festivității.

La 9 ore a fost întrecerea la țintă a oficerilor și a soldaților, împărțindu-se mai multe premii. Banchetul oficerilor și al oaspeților invitați s'a ținut în localitățile mesei oficerilor, începînd la 1 oră d. a. În decursul lui s'au ținut mai multe toaste. Primul a fost al comandantului de regiment pentru Maiestatea Sa, care s'a terminat cu imnul poporal cântat de musica militară. Îndată după acesta a arătat comandantul într'o vorbire mai lungă însemnătatea zilei. Apoi au fost sêrbătoriși oaspeții, înainte de toți căpitanul de Metzrich, care participase la lupta dela Custozza ca sublocotenent. Într'o vorbire substanțială a descris preotul militar Pavel Boldea statul militar în lumina credinței și inspirat de un foc curat militar a dovedit, că ideea statului militar isvorește din credință. El își ridică păhăru în sănătatea comandantului de regiment, a oficerilor și a soldaților. Locot.-colonelul Hladisch mulțumește în numele oaspeților și dorește regimentului tot binele pentru viitor. Au mai urmat apoi un șir de manifestări.

aveau o familie de peste 100 capete. O grea lovitură a fost pentru ea, când a aflat, că Cafrii i-au ucis 16 din nepoții și strănepoții ei, și Krüger, care însuși era zdrobit de durere, s'a muncit mult până-ce a putut să-i aline înăltva durerea ei. Și în războiul pornit în mod așa de mișleac de cătră Englezi au perdut mai mulți nepoți, căzuți jertfă pentru libertatea națiunii lor pe câmpul de luptă.

Cât de bună de inimă a fost, se vede și din întemplantarea următoare: Burii i-au făcut lui Krüger o statuă. Înainte de a fi gata, s'a rugat de artist, ca în fundul pălăriei să lase o scobitură, în care să se adune apă pentru bieteles paseri.

Inima ei atât de caldă pentru bărbat, nefericiți și țeara ei, a încetat de a mai bate. Odihnească în pace!

Soldatii au primit și la prânz și la cină adaos la mâncare. După amiază s'a început petrecerea populară a soldaților. Aplause furtunoase au secerat frumoasele și jalnicele poezii populare românești, dar' de un interes deosebit pentru oaspeți au fost jocurile naționale »Călușerul« și »Bătuta«, jucate de 30 de soldați îmbrăcați în haine naționale. Mulțumită li se cuvine căpitanului Filippek și locotenentului Brad, sub a căror conducere a decurs așa de frumos petrecerea soldaților.

Referitor la istoricul acestui viteaz regiment românesc, dăm următoarele:

Regimentul 43 s'a înființat în anul 1715, participând imediat la războaiele contra Turcilor, Francezilor și Prusienilor aproape pe toate câmpurile de bătăie din Europa. În anul 1789 s'a luptat cu mare bravură în armata viteazului mareșal Laudon în contra Turcilor, câștigându-și la asaltul asupra Belgradului, astăzi capitala Sârbiei, merite neperitoare. La anul 1796 s'a distins regimentul sub conducerea gloriosului beliduce Archiducele Carol pe câmpiile Germaniei, ear' în anii 1799 și 1800 în Italia contra Francezilor, conduși de marele lor împărat Napoleon I. La anul 1848 și 1849 împărțit în armata viteazului mareșal-campestru Radezcki, a luptat la Santa-Lucia și Novara cu multă glorie. Laurii cei mai frumoși și-i-au câștigat însă regimentul în războiul italian din anul 1866 sub conducerea Archiducelui Albrecht, care avea o armată de 85.000 ostași așezați în cetatea și în jurul cetății Verona. Italienii sub conducerea generalului Lamarmora aveau o armată de 218.000 soldați. După ce Austriacii încă în 23 Iunie 1866 au ocupat aridicăturile dela Villafranca, cari predominau Custozza și Sommacompagna, în dimineața dela 24 Iunie 1866 comandă Archiducele Albrecht un asalt general pe toate liniile, în urma căruia s'a încins o luptă grozavă, care pe o căldură enormă a durat neîntrerupt toată ziua, de dimineața până la 7 ore seara. Regimentul 43 a năvălit asupra inamicului pe Valea-B'nsa și s'a luptat pe Monte-Belvedere cu atâta bărbăție și bravură, încât nu numai a învins, dar' a nimicit cu desăvîșire pe dușmanul care era pe acel munte de trei-ori mai numeros. Astfel părinții și strămoșii noștri români cari au luptat sub steagul regimentului 43 lea, au precumpenit și contribuit mai mult la strălucita învingere a Austriacilor asupra Italienilor în anul 1866. În fine Italienii trebuiră să se retragă peste Mincio, lăsând pe câmpul de bătălie 4000 de morți și 4350 de prizonieri, ear' Austriacii, între cari și mulți Români au fost 5500 morți și peste 2000 prizonieri. Nu mai puțin eroism au desvoltat bravii soldați ai acestui regiment și la ocuparea Bosniei și Herțegovinei, distingându-se între alte lupte mai mult în lupta dela Boche de Cattaro.

Esamene la sate.

Este știut de toți, că unde învățătorii populari sînt la culmea chemării lor, unde ei își fac cum se cade datoria în școală, ear' în afară au purtare bună, poporul progresează în toate privințele. Băieții, cari cercetează astfel de școale, se aleg cu frumoase cunoștințe și țeranul nostru își dă bucuros copilul la școală.

Durere însă, că sînt și învățători de aceia, cari poate la început au fost zeloși față de școală, dar' îndată ce devin definitiv, își perd zelul și se poartă mai mult indiferenți față de școală și de cauzele învățămîntului. Acest indiferentism noi trebuie să ne silim a-l stîrpi, a-l delătura cu toate mijloacele posibile.

Și oare prin ce s'ar putè delătura indiferentismul atît de stricacios învățămîntului? Între altele și prin supra-vegherea mai strictă a învățătorilor din partea forurilor superioare competente și apoi apărarea de cele mai aspre mijloace ce le stau la dispoziție pentru vindecarea rēului, căci decît posturile de învățători să fie ocupate prin oameni de aceia, cari nu-și cunosc chemarea, sau și dacă o cunosc nu și-o îndeplinesc, mai bine să nu se ocupe de loc. Atari oameni în loc de a propaga în popor binele și moralitatea, mai mult îl strică.

Nu vossè să discut mai pe larg lucrurile acestea generale, ci mă voiu mărgini a arăta părerea ce mi am format-o cu ocaziunea esamenelor publice de vară din tractul gr-or. al Ungurașului, unde am avut fericirea de a păși pentru prima-ora în mijlocul poporului, bucurându-mă și eu de frumoasa numire de dascăl.

Mărturisesc, că eram oam îngrijat, că dascăl începător fiind, să-mi încep terenul de muncă tocmai în tractul acela, despre care se vorbea că e slab, atît în privința școalelor, cât și cu deosebire în privința învățătorilor; adevă în tractul gr-or. al Ungurașului.

Dar' după ce am început a cunoaște atît învățătorii, cât și starea școalelor, am ajuns la convingerea, că lucrurile nu sînt așa după cum se vorbea. Ear' cu ocaziunea esamenelor de vară m'am convins, că în privința învățătorilor, acest tract protopopesco ar fi unul dintre cele mai bune. Ca în tot locul, așa și aici putem zice, că nu e pădure fără uscături, dar' pe când în alte părți uscăturile preponderează, în tractul Ungurașului ele sînt foarte rari, cari cu timpul cred că vor dispăre.

Și oare cum a ajuns tractul acesta, ca aproape toți învățătorii să-și cunoască și îndeplinească chemarea lor de luminători ai poporului?

La această stare a ajuns prin supra-vegherea strictă și conducerea bună și părintească a protopresbiterului Paul Roșca, care cu ocaziunea esamenelor publice de vară nisuește întru acolo, ca fiecare învățător să-și completeze cunoștințele necesare, însărinând o comisiune compusă din învățători cu clasificarea și aprecierea esamenelor, notându-se în cronică școlară, atît nota esamenului, cât și observările făcute din partea comisiunii învățătoarești.

Această purcedere înțeleaptă a dlui protopop Roșca ar fi bine să o introducă și ceilalți protopopi, ca conducători ai școalelor noastre române.

Pentru de a ilustra mai bine sporul la esamene și peste tot starea învățămîntului, îmi iau permisiunea a face cunoscută reușita esamenelor publice de vară de pe anul școlar 1900/1901 din tractul acesta.

În 15/28 Aprilie s'a ținut esamenul în Gălpuia, fiind învățător Elie Podar, ear' membri în comisiunea esaminătoare Ioan Terec și Alexandru Bărsan. Succesul esamenului s'a constatat de bun.

În 27 Aprilie (10 Maiu) s'a ținut în Fizeș-Sânpetru, fiind prezenți la esamen 22 elevi și 17 eleve, ear' învățător Vasile Petrulea, membri în comisiune Alexandru Bărsan și Ioan Terec. Succesul esamenului s'a clasificat de bun.

În 29 Aprilie (12 Maiu), la orele 9 a. m. în Hida, fiind prezenți 25 elevi, învățătorul Ioan Terec, membri în comisiune Vasile Patrulea și Alexandru Bărsan. Succesul esamenului se constată de bun.

În 29 Aprilie (12 Maiu), la orele 3 p. m. în Baica, 35 elevi, învățător Ioan Terec, membri în comisiune Vasile Petrulea și Alexandru Bărsan. Succesul esamenului foarte bun.

În 30 Aprilie (13 Maiu) în Miluan, fiind prezenți 40 elevi, învățător George Dănilă, membri în comisiune Vasile Pe-

trulea și Ioan Terec. Succesul esamenului foarte bun.

În 30 Aprilie (13 Maiu), la orele 3 p. m. în Dol, fiind prezenți 51 elevi, învățător Simion Rotar, membri în comisiune Ioan Terec și George Dănilă. Succesul esamenului foarte bun.

În 1/14 Maiu s'a ținut esamenul în Cubleșul-român, fiind prezenți 22 elevi, învățător George Lazar, membri în comisiunea criticătoare: George Dănilă și Simion Rotar. Succesul esam. bun.

În 1/14 Maiu, la orele 3 p. m., s'a ținut esamenul în Dênc, fiind prezenți 64 elevi, învățător Vasile Ferghete, membri în comisiune George Dănilă și George Lazar. Succesul esamenului eminent.

În 2/15 Maiu, la orele 8 a. m., s'a ținut esamenul în Tâmașă, fiind prezenți 39 elevi, învățătorul nefiind calificat, succesul esamenului a fost slab.

În 2/15 Maiu, la 3 ore p. m., s'a ținut în Santa-Maria, fiind prezenți 16 elevi, succesul esamenului îndestulitor, învăț. Alexandru Giurișan, membri în comisiune George Lazar și Vasile Ferghete.

În 3/16 Maiu, 8 ore a. m., s'a ținut esamenul în Păusa, fiind prezenți 26 elevi, învăț. Teodor Păusan, membri în comisiune Vasile Ferghete și Alexandru Giurișan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 3/16 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Bodia, fiind prezenți 16 elevi, învăț. preotul local, ear' membri în comisiune Alexandru Giurișan și Teodor Păusan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 4/17 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Tresnea, fiind prezenți 29 elevi, învăț. Augustin Romitan, ear' membri în comisiune Teodor Păusan și Alexandru Giurișan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 4/17 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Unguraș, fiind prezenți 14 elevi, învăț. Dumitru Câmpean, ear' membri în comisiunea criticătoare Teodor Păusan și Augustin Romitan. Succesul esamenului bun.

În 5/18 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Ciurmărna, fiind prezenți 22 elevi, învăț. Alexandru Gog, ear' membri în comisiunea criticătoare Augustin Romitan și Dumitru Câmpean. Succesul esamenului îndestulitor.

În 5/18 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Stina, fiind prezenți 38 elevi, învăț. Elie Rus (junior), ear' membri în comisiunea criticătoare Augustin Romitan și Alexandru Gog. Succesul esamenului îndestulitor.

În 6/19 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Jac, fiind prezenți 37 elevi, învăț. Elie Rus (senior), membri în comisiunea criticătoare Alexandru Gog și Augustin Romitan. Succesul esamenului îndestulitor.

În 6/19 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Romita, fiind prezenți 18 elevi, în comisiunea criticătoare Alexandru Gog și Elie Rus (senior); succesul esamenului bun, cu toate că învățătorul respectivei școale e absolut numai de școalele populare.

În 7/20 Maiu, 7 ore a. m., s'a ținut esamenul în Bălan, fiind prezenți 65 elevi, Ioan Giorgia, ear' membri în comisiunea criticătoare Elie Rus și Alexandru Gog. Succesul esamenului foarte bun.

În 7/20 Maiu, 3 ore p. m., s'a ținut esamenul în Rachiș, fiind prezenți 55 elevi, învăț. Alexandru Bărsan, ear' membri în comisiunea criticătoare Ioan Giorgia și Elie Rus. Succesul esamenului s'a constatat de foarte bun.

Blănduțul.

Boalele copiilor

și
mijloacele casnice de îndreptare.

Sunt multe boale de copii, ca și la oamenii mari, de puțină greutate, când nu este lipsă mare de chemarea medicului. La boalele grele este lipsă de medic, pentru-că fără el, boala poate deveni periculoasă; la cele ușoare chemarea medicului este de prisos, ca să nu zicem păgubitoare pentru familiile mai sărace. Atunci? Să se întrebuițeze mijloacele de vindecare, pe care le poate avea la îndemână ori-ce muritor.

Chiar în cazurile în care ar fi un început de boală grea, tot este mai bine de încercat unele medicamente casnice, decât să se aștepte prea mult până la venirea unui specialist. Așa și cu boalele ce se observă la copii mai mici și mai mărișori.

Încă din cea mai mică copilărie se observă la unii copii un caracter de nerăbdare și aceasta ca o stare bolnavicioasă: boala aceasta se desvoaltă și se transformă în cărtire, în ambiție de a domina asupra altora și în genere într-o stare de nervositate mare.

La aceasta trebuie să se observe cum se joacă copiii, pentru că boala aceasta are loc numai dacă se află mai mulți copii la un loc. Dacă răul crește, atunci se va întrebuița și vr'un mijloc de contracțiere; în cel mai rău caz ajută o frecare cu cenușă nearsă de alun ori de bambus.

Unii copii se arată dimineața somnoroși, cu toate că au dormit destul de bine noaptea. Pentru a-îscăpa de această boală, ajută un burete udat în apă rece cu care copiii trebuie frecăți pe față, după împrejurări chiar mai tărișor, și luarea straiului ajută câte-odată. La copii mici se arată somnolența chiar în cursul zilei, când nu trebuie luată ca boală, mai ales la copii mai mari, în acest caz avem a face cu lenea ori cu frigurile de lene; și această boală se vindecă lesne dacă pacientului i-se dă ceva de mâncat până-ce lucrul nu este isprăvit. Mijlocul acesta de vindecare este destul de vechiu, căci apostolul Paul zice: »Cine nu vooște a lucra,

acela nu se cuvine să mănânce!« În anii de mai târziu această boală, dacă nu se vindecă la vreme, se poate transforma în friguri de școală. În acest caz se restrânge mâncarea pacientului; câte-odată se întovărășesc în mersul seu la școală; adesea lovește acest rău un copil pe neașteptate pe drumul către școală; recomandă apoi pe copilul seu bolnav unei observări deosebite din partea profesorului.

Murdăria prea mare este un rău, care poate servi în paguba nu numai a copiilor, ci și a părinților și aci este însă leacul. Pune pe micii pacienți ca să curețe singuri murdăriile de pe cio-rapi, șorțuri sau batiste etc. La început, unde aceasta este nou, va face-o bucuros, curând însă lucrurile se vor schimba; totuși dacă pacientul vede, cum frații sei se joacă pe afară, ear' el nu, leacul va urma. Puțină deridere din partea camarazilor sei nu păgubește de loc. Revine pacientului boala, își murdărește hainele înainte de vreme, atunci se recomandă a-l lipsi de plăcerile pentru care muma-sa îl făcuse curat, pentru că nu trebuie să fie bolnavi între sănătoși, mai ales nu în haine murdare.

Încăpăținarea, care se transformă adesea în capriciu, neascultarea și nesupunerea, o vindecăm prin sfaturi prietenești. Nu ajută bastonul »delicat«, atunci va suferi ceva neplăcut ori »durere« în forma nuielii. Acest mijloc casnic s'a experimentat totdeauna.

O boală rea este limbuția și minciuna. Aci este exemplul bun cel mai eficace mijloc. În cazuri mai grele trebuie să oprești pacientului vorbirea pe un timp oare-care, pentru-că trebuie cruțată limba ca un membru bolnav. Copilului i-se va spune apoi că cel-ce minte nu este crezut nici când spune adevărul, deci face rău dacă nu vorbește numai aceea ce este adevărat.

O boală, mulțumită Domnului, se găsește la copiii noștri mai rar; dar trebuie totuși amintită. Ea este brutalitatea și plăcerea de-a chinul. Aparițiunile cele dintâi ale acestei boale se vindecă după cuvintele: »Cu ce păcătuește cineva, cu aceea se pedepsește«, sau »ceea-ce tu nu vooști, ca să i-se facă, să nu faci nici tu altuia«. La această

boală trebuie deșteptată durerea la un oare-care loc al corpului, care este prea cunoscut spre a-l mai aminti. Cum ar pricepe altfel pacientul adevărul cuvintelor: »nu tortura un animal pentru plăcere, căci el simte ca și tine durerea!«

Contra obiceiului de a nu mânca din unele mâncări, trebuie observat din ce motive nu mănâncă pacientul. În unele cazuri este de ajuns dacă bolnavul va mânca cât de puțin din mâncarea din care refuzase altă-dată. Dacă însă pacientul nu vooște a mânca pentru cuvinte de gust, atunci i-se va da altă mâncare numai după-ce va mânca din aceea pe care o refuză. Se repetă felul de mâncare și la prânz și seara și boala se va lecul.

Lăcomia, care poate duce la furt, se vindecă prin aceea, că se ia copilului ocaziunea de a căde în această boală. Așa d. es. nu se lasă în calea copilului cutia cu zahăr și în general se ia din calea lui tot ce ar putea lua, căci atunci boala se duce tot așa de repede cum a și venit.

Nemăsura în mâncare trebuie să se trateze după cuvintele: »Păstrează măsura în toate lucrurile«. Oprește de câteva-ori pacientului aceea ce știi că-l duce la boală și nu te lăsa să fii convins de rugămintea lui. Cum îți va vedea tăria, se va lipsi de plăcerea de a mai cere.

Copiii căzuți în mândrie trebuie a-i considera ca bolnavi și ca atare a-i trata.

Pe unii ca acestia să nu-i curăți peste măsură, nici să le dai cele mai bune haine. Numai așa se vor vindeca de boala de a crede că mica lor persoană este punctul mijlociu al notei lumii.

B.

Înstrăinarea portului național.

Fericit e acel popor care își iubește limba strămoșească, care ține mult la obiceiurile, datinile și portul moștenit dela străbuni.

Acel popor înaintează, nu e desconsiderat de nime, căci e la culmea chemării sale și servește de pildă altor popoare.

Noi Românii cu sfințenie am ținut și ținem la limba noastră strămoșească, mii de ani am luptat și mai luptăm pentru ea, obiceiurile și datinile noastre, cari pentru noi, în

și de banii din pungă și-i bătuseră și-i stălciseră de-i lăsaseră abia cu vieața!

Ioan Istețul plânse de bucurie, cugetând cu recunoștință la căpitanul seu, al cărui sfat îl scăpase de soartea tovarășilor sei de drum.

De frică însă să nu pată și el mai încolo soartea celorlalți, — căci era încă noapte adâncă, — cum dete de o cărcimă, în cale, se pogori și rămase de chervan, voinde să poposească până la ziuă, sub coperământ de creștin.

— Toc! toc! toc! Bate în ușa căsii și un om cu un chip nu prea de Doamne ajută deschide, fiind în mână un opaiț fumegător.

— Bucuroși la oaspeți? — zice Ioan, cam cu jumătate de gură?

— Întră! — răspunde nu prea cu blând graiu, omul cu opaițul.

Ioan cât văzuse mutra aceluia, ar fi fost gata să nu se mai despartă de chervan, dar' acesta era acum hăt, de

IOAN IȘTEȚUL.

— Legendă —

de

V. A. Urechii.

(Urmare).

Ioan Istețul abia plecă dela casa căpitanului și întâlni un chervan, care mergea cu marfă la bălcu la Rîmnicul-Vălcii. Se învoi Ioan să dea un leu și să-l ia de-a călarele, pe cărâmpii din dărdet. De, nu tot omul poate dispune de o butcă, de o caleasa... Mai merge omul și mai așa; destul că și cruța Ioan cismele, putea el să și mai bătogască cele părți moi de hurducăturile chervanului.

Și merse și merse chervanul! Trecu și de Piteștil cei pitiți la Gură văii; trecu și de Curtea-de-Argeș... Când eată calea apucată pe dealuri mari, prin codri deși, în miez de noapte.

— Fă din drumul mare, Noaptea, pe cărare!

Își zice Ioan Istețul, și sărind de pe cărâmb.

— Apuc eu pe aci, strigă către chirigiu. Oi aștepta chervanul în virful dealului.

Ești nebun, mă? — strigă chirigiu; — ciobanii și caprele abia se cațără pe acolo!

— Fă din drumul mare, Noaptea pe cărare! zice — în gândul seu Ioan. Și apucă pe cărarușă ce abia se zărea la lumina lunei și a stelelor.

Și haide! haide!... până-ce răsbi prin stânci și tufișuri în muchea dealului, de eși ear' la drum. Acolo așteptă Ioan mai bine de două ciasuri, până-ce auzi scârțâind jalnic roțile chervanului care se apropia.

Dar' oare nu fu groaza și mirarea lui Ioan, când văzu pe chirigiu cu capul spart, însângerat și pe cei doi negustori, stăpânii marfei, bătuiți măr, plini și ei de sânge!

La întorsătura drumului chervanul fusese încunjurat de o ceată de hoți, cari prădară pe bieții oameni de marfă

aceste vremuri grele, sînt o mîngăiere sufletească, încă le iubim.

Ce privește însă portul nostru național, și Ardeleni și Bănățeni am început să-l înstrăinăm, ceea ce se observă mai cu seamă prin părțile de meazăzi ale Bănatului.

Imprejurarea aceasta e un rău foarte mare, căci portul strămoșesc al unui popor, din toate punctele de vedere, e de însemnătate foarte mare.

Și la noi cu atât e mai trist și dureros aceasta, căci sîntem în inima falnicului Bănat românesc!

Strămoșii nostri erau foarte crutători, ei, deși atunci rodul pămîntului era cu mult mai bun decât acum, tari erau în credință, nu se lăsau să fie seduși de nime, cu mare băgare de seamă dădeau crețarul din mână.

La ei în toată casa după miezul nopții răsboiul se auzia sbătînd, suveica veselă sălta prin bătătură, fusul dela furcă voios se sucea, par'că cânta vremurile bune de atunci, rischitorul într'una se întorcea.

Așa își făceau ei îmbrăcăminte trebuincioasă, și nu cumpărau cu bani scumpi flecurile jidovești.

Noi? E mare, foarte mare deosebirea dintre noi și strămoșii nostri.

Noi ne vindem grăul și cucuruzul Jidaniilor, până nici n'a răsărit.

Cu acești bani nenorociți apoi cumpărăm marfa rea jidovească. Ear' dacă n'avem bani, mergem și luăm pe datorie, plătind atunci îndoit, ba chiar și întreit marfa cea rea.

Voiu arăta modul, cum se înstrăinează sau mai bine zis, cum se batjocorește frumosul nostru port românesc în comuna mea natală, în Petrovasila.

Petrovasila e o comună fruntașă și bogată, poate cea dintăiu comună fruntașă și curat românească în Bănat. Are mai mult de 6000 de locuitori.

Oamenii sînt foarte sîrguincioși, muncesc din zori de zi, până seara târziu.

Durere însă, că nu știu să prețuiască îndestul rodul crunt al muncii lor.

Și acest rău mare numai din neștiință provine.

Cheltuesc sume foarte mari de bani pe nimicurile din dugheanuri, cu cari batjocoresc portul strămoșesc.

Greșeala această mare, atât din punct de vedere național, cât și economic e numai

spre rēul lor și spre folosul altora. Eată pe ce cheltuesc banii.

Fetele mari, în loc de cătrînte dinainte, poartă șorturi de pliș cu 8 fl., de zlată cu 6 fl., de mētasă cu 3—4 fl.; cheutușă de mētasă cu 5 fl., brăciră de aur cu 4—5 fl., opreguri cu 6 fl., aur pe cap de 2 fl., pe piept ear' de 2 fl. Mai poartă și bani de argint (acum coroane, mai înainte purtau taleri) pe cap și la grumaz și sirme (pantlici) de mētasă în cap până la 5 fl.

Ciupăgarile și poalele de sērbători sînt din pânză gătită la fabrică (șiffon), mănecile ciupăgarilor sînt lucrate cu flori de aur, la ce numai aurul constă dela 7 până la 10 fl.

Nevestele poartă minții până la 26 fl., cārpe mari de mētasă în cap până la 10 fl., căițe de aur pe cap până la 13 fl. Apoi și la ele ciupăgarile și poalele sînt din pânză dela fabrică, și s' lucrate cu flori de aur, și ele poartă șorturi, apoi bani la piept și pe cap.

Nu-i aceasta o risipă foarte mare, care pe noi ne sărăcește, ear' pe alții îi îmbogățește?

Vai! ce deosebire mare e între un șort gătit la fabrică și între o cătrîntă impuiată la rēsboiu.

Șortul e scump, e că' ars, căci e de mult gătit, nu lasă omului nici o impresie când se uită la el, pe când o cătrîntă impuiată la rēsboiu — pe cari Petroviceiele știu să le impuiască așa de frumos — e ca o floare frumoasă, se stai și numai să o privești, se nu-ți mai iai ochii dela ea.

Apoi ce deosebire e între pânza dela fabrică și între cea țesută la rēsboiu.

Pânza dela fabrică e făcută de zeci de ani, e putredă, căci de vremea multă a învechit. Pânza țesută la rēsboiu însă e cu mult mai trainică, apoi mai frumoasă, căci când o gătim, știind că pentru noi o gătim, căutăm că cât mai bine să fie țesută. Celor dela fabrică însă nu le pasă de aceasta, căci nu o gătesc pentru ei.

Atunci pentru-ce dăm noi banii nostri căștigați cu atîta sudoare pe acele șorturi rele, de ce cumpărăm acea pânză slabă și învechită, de ce nu împestrim noi mănecile ciupăgarilor, nu să le facem cu flori de aur?

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Trebuința unei statistice economice.

»Revista Economică« din Sibiu, organul băncilor românești dela noi, publică în numărul 26 sub titlul de sus un articol, pe care pentru marea lui însemnătate dovedită prin cuprinsul lui, îl publicăm și în foaia noastră. Și până-când s'ar lua vre-o măsură în direcțiunea aceasta, preoții, învățătorii și ceilalți inteligenți ai nostri dela sate pot să înceapă lucrările în direcțiunea aceasta. Greutate, dacā peste tot este iertat să vorbim de greutate, vor avē numai în anul āntāiu, avēnd în anii urmatori numai să îndrepte datele dupā schimbările, ce s'ar face.

Ce privește în special greutatea de-a afla, cāt pāmēnt se aflā în māni romānești, nu e așa de mare în cele mai multe comune, căci se poate ușor afla din coalele de posesiune aflātoare la fiecare primărie.

Acum pe vacanțe ar fi timpul cel mai potrivit, ca în special învățătorii nostri să deē o nouă dovadă despre rīvna lor pentru binele poporului, pe care nu se pot mulțumi cultivāndu-l numai în școală.

»Noi, Romānii din Ardeal și Ungaria, purtām o luptā din cale afarā grea pe toate terenele vieții. Lupta devine tot mai nāprasnicā din zi în zi, și sîntem amenințați cu cutropire pe întregā linia. Pericolul este cu atāt mai mare, cu cāt ne-am angajat la luptā fārā a ne fi pregătit cu un plan general cāt de primitiv, ca în chipul acesta să știm barem aproximativ: care e situațiunea noastră și ce putem?»

Desconsiderarea datelor statistice din partea unui popor se poate foarte bine asemēna cu nesocotirea forțelor proprii din partea unei armate angajate în luptā. Este mai pe sus de ori-ce indolā, cā armata, ale cārei imprejurări nu sînt studiate și cunoscute de conducătorii sei înainte de începerea rēsboiului, are să sufere desastre, să fie nimicită, sau robitā. De aici vine, cā toate datele privitoare la oștirea unei țeri sînt adunate de cu bun timp cu cea mai mare îngrijire, se iau mēsurile de lipsă ca personalul trebuincios să fie recrutat și instruat la perfecție, să nu lip-

parte. El intră deci în tinda cāsii, și din tindă în cāmara dela dreapta, zicēnd în gānd »Tatāl nostru« și se așezā lānga vatra unde cārțimarul frigea o bucatā de iepure. Cāt pe ci era să întrebe Ioan, de nu-i e teamā cārțimarului să locuiască singur așa de departe de Rimnicul-Vālcii, singur, în mijlocul codrilor, dar' își aduse aminte de sfatul cāpitanului: »Nu-ți bāga lingura unde nu-ți ferbe oala. Cātā-ți de treaba ta!« Ioan întrebā deci numai de nu 'i-se poate da ceva de māncat?

— Eaca, frig iepurele āsta. Vei imbuca cu mine din el...

Cānd friptura fu gata, omul de gazdā puse o mesitā rotundā lāngā vatrā, apoi merse la un colț al cāmării, deschise o ușā ca de pivniță și strigā cu un glās pōruncitor:

— Sue! vino!

Ioan nu era isteț, dar' nici fricos nu era. Totuși simți pērul māciucā în vîrfurile capului, auzind graiul omului cā-

trā nu știu cine din pivnița de sub cāmārā.

— Acu-i acu!... gāndi Ioan; s'a sfîrșit de mine!... Și mai mare ajunse groaza lui, cānd zārī eșind din pivniță un schelet groaznic, abia coperit cu niște zdrențe, cu ochii stinși în fundul capului, cu pērul incālecit, nepieptenāt și privind la Ioan, cu spaimā. Era o femeie, care cāuta să se învālească cāt putea mai bine în zdrențele ce-i acoperea trupul, stānd lāngā ușa secretā pe unde se urcase în cāmārā.

Cāt pe ci să întrebe Ioan Istețul — dupā-ce se mai liniști — cine era acea nenorocită de femeie și de ce era ajunsā în așa ticāloasă stare; dar' își aminti de fatul de al doilea al cāpitanului și puse gard de tăcere imprejurul buzelor sale.

Acum gazda pōfti pe Ioan la masā. Se puserā să cinezē: cel āntāiu foarte liniștit, ear' cestui din urmă bātēndu-

'i-se inima rēu și amēndoi tăcuți ca peștele.

Gazda arunca din cānd în cānd bietei cāte o bucatică de pāne și vre-un os de iepure, pe care nenorocita le sfāșia cu mare pōftā.

Sfîrșindu-se cina, gazda se ridicā, dete un ghiont scheletului de femeie de o bāgā ear' în pivniță și inchise ear' ușa tainică, cu zāvorul ce avea pe dinafarā. Apoi se așezā ear' liniștit lāngā vatrā.

Ear' îi veni lui Ioan pe vîrfurile limbii pōfta de-a întreba gazda de ce cāznea atāt de rēu pe acea biatā muliere, dar' pe loc își aminti de sfatul cāpitanului și-și inghiți scuipatul noduri, ca să nu-i scape vorbā din gurā.

Se culcarā apoi și gazda și Ioan. Dar' pas deinchide ochii dupā celece a vēzut bietul Ioan!... Cāt roțile de moară stăturā holbați ochii lui toată noaptea, și inima lui bātea, bātea, ca frunza de plop la adierea vātului... De!

sească arme și munițiune, cetățile și anumite puncte strategice să fie îndestul de întărite și provăzute cu toate cele necesare, ca astfel la sosirea pericolului să se poată face rezistența sau atacul — cu șanse de izbândă.

Aceleași studii și aceleași preparative de luptă — ca și în chestia armatei — se fac și în toți ceilalți rami ai vieții publice. N'avem decât să luăm a mână o conscriere a populațiunii din țeara noastră sau din altă țeară, ori cutare raport despre activitatea guvernului, și ne vom convinge cu câtă îngrijire sunt adunate, studiate, grupate și exprimate în cifre chestiile agricole, industriale, comerciale, financiare, de comunicațiune, de justiție și administrație, deasemenea cele bisericesti, școlare, etc.; cu un cuvânt tot ce prezintă un interes oare-care pentru progres.

În state cu populațiunea mixtă, cum e și statul nostru, diferitele naționalități nu se pot nici-decum dispensa de o statistică a lor proprie, în care să se reoglindeze situațiunea lor reală, cu toate părțile ei bune și rele. De sine urmează, că nici noi, Românii din această țeară, nu ne putem dispensa de o astfel de statistică, care să ne fie ca o busolă în calea spre progres, și în hărțuile și luptele ce zilnic trebuie să purtăm.

Firește, că unii rami ai vieții noastre publice nici până acum n'au fost neglijați.

Consistoriile fac la anumite perioade statistica credincioșilor din eparchiile lor, constatând: numărul celor născuți, căsătoriți și morți; mai departe adună și întocmesc date neapărat necesare cu privire la toate impregiurările bisericesti, școlare, fundamentale, etc.

Institutele financiare adună și publică toate datele privitoare la chestiile financiare proprie.

Asociațiunile noastre culturale deasemenea adună și publică date privitoare la viața și activitatea lor.

Și cu atâta am sfârșit-o.

N'avem o icoană barem cât de validă a situațiunii noastre generale agricole, industriale și comerciale; astfel că pe aceste terene domnește o întunecime adevărat egipteană.

nici nu știi când o să se scoale gazda de pe lavița, unde se prefăcea poate că forăie prin somn... O să cheme din pivniță cine mai știe câte scheleturi și să strângă de gât pe Ioan... Brr!... Câte cruci făcu Ioan în noaptea aceea numai unul Dumnezeu știe!

Începuse acum a se mijii de ziua. Lumina zorilor se străcura roșetică prin ochiul de geam spart așezat în un colț al burdahanului întins pe mica cercevea a unicei ferestruice a camerei.

— Minune!... Nu m'a omorât!... — își zicea Ioan, care cum prinse ochiul seu deștept, de știre că sosit ziua, se grăbi a se scula și a se găti do plecarea.

— Cum ai petrecut noaptea? — întreba gazda.

— De minune!... Bogdaprosti!...

— Te duci mulțumit dela mine?

— Cât se poate de mulțumit... Bogdaprosti!...

— Nu 'ți-s'a părut nimica... ciudat... în casa mea?

Această întunecime s'ar pute im-prăștia numai prin lumina unei statistici, ce am întreprinde noi de noi, servind cu chipul acesta interesele noastre economice de toate categoriile.

Facerea unei statistice de această natură n'ar fi nici-decum ușoară. Recunoaștem că, în amestec fiind cu alte nații, unele date de supremă importanță în multe locuri nu le-am pute erua. E aproape imposibil să eruăm cu ajutorul personalului ce ne stă la dispoziție; câte jugere de pământ sunt în posesiune românească, și în special câte curți, grădini, agri, fânețe, pășuni, păduri, vii, etc. Tot așa de greu ar fi să aflăm: cu câtă datorie este împovărată proprietatea românească, etc.

S'ar pute însă erua fără prea multă greutate partea precumpenitoare a împrejurărilor noastre economice.

Dăm în cele următoare un proiect de chestionar asupra datelor, ce ar fi să se culeagă. (Va urma).

PORUMBII.

(Urmare și fine).

Porumbii se nutresc cu tot felul de semințe și boane. Ca să le meargă bine trebuie să aibă apă destulă, care să fie tot proaspătă. Apa să le-o dăm în vase de fer, afară de porumbar încă să aibă loc de scaldat în vase mai mari. Porumbii tineri se nutresc cu materii incheigate din gușa părinților.

Porumbii pe lângă nutrământ bun și apă curată nu se îmbolnăvesc ușor; îmbolnăvindu-se, se vindecă greu. Spre încunjurarea morburilor trebuie să fim cu băgare de seamă, ca porumbii să nu sufere: să aibă aer bun, curățenia, mâncare și beutură de ajuns.

Soiul cel mai vechiu este porumbul de stâncă, dela care se trag toate celelalte soiuri. Cel mai interesant soiul e al porumbilor de postă.

Cultura acestora s'a început în Belgia, unde se află în număr mai mare; Belgiei i-a urmat Franța, ear' în timpul mai nou Anglia și Germania. În țările acestea se fac în toți anii întreceri cu acest soi de porumbi. La noi încă se lățește în continuu prăsirea porumbilor de postă, ceea-ce se poate

mulțumi îndeosebi ministrului de războiu comun, care escrie concurse pentru întreceri.

În Belgia s'a constituit mai în fiecare comună câte o reuniune pentru ținerea și instruirea porumbilor de postă, ear' în Bruxella apare o gazetă specială pentru prăsirea porumbilor de postă.

Parisienii cu ocaziunea asediului din 1870/1 au trimis corespondențele lor, partea cea mai mare prin porumbi. Se înțelege, că literile erau așa de micițe, încât puteau espeda într'o peană de găscă prinsă de penele din aripi, mai multe epistole.

În timpul din 23 Septemvrie 1870 până în 28 Ianuarie 1871 s'au espedit din Paris 64 de baloane, dintre cari cinci au ajuns în mâna inamicului, două au căzut în mare, ear' celelalte toate au ajuns la destinațiunea lor. În aceste 64 baloane s'au espedit 363 porumbi de postă, cari cea mai mare parte s'au re-intors eară la Paris, încărcăți cu epistole.

Porumbii au o memorie foarte bună: căci și după mai mulți ani își recunosc locuința lor cea veche, tocmai ca și rândunelele. Sborurile de probă se fac în Belgia în Maiu și Iunie.

În timp de războiu porumbii acestia sunt foarte folositori, fiindcă prin ei se pot comunica știrile cu iușală. Armata noastră încă are stațiuni de porumbi de postă. Avem și o reuniune »Columbia«, care ss ocupă mai intensiv cu prăsirea porumbilor și organizează întreceri cu ei.

Porumbii cei mai mari și mai grași se află în Malta, Florența și Modena; acestia au carne foarte gustoasă și se apropie în mărime de găinile comune.

Regianul.

PROSPECT

pentru înființarea unui institut de economii și credit, societate pe acții cu numele »Bănățanul«, în comuna Coștei (Kustély).

I.

Sub numele:

„Bănățanul“

se întemeiază un institut de economii și credit, societate pe acții în comuna Coștei

— Ian' fugi încolo, omule! Ce să 'mi-se pară ciudat?

Gazda se arunca asupra lui Ioan...

Nu vă întristați, oameni buni... Nu spre a-l găti se aruncă gazda pe Ioan, ci spre a-l cuprinde în brațele sale, cu dragoste: — Nu te teme, omule, îi zice gazda, cu lacrimi de bucurie. Lasă-mă să te îmbrățișez, că dumneata ești omul care-l caut do patru ani de zile, dumneata ai adus pacea în casa mea; dumneata ai mântuit două suflete!... Vrei, zici să 'mi plătești pentru găzduire? O nu! nu sunt în stare eu să 'ți mulțumesc pentru binele ce 'mi-ai făcut!...

Graiul cârcămarului era atât de blând, că Ioan Istetul se linișți și-l lăsă să-l îmbrățișeze. Dar' tot nu pricepea Ioan, ori-cât de isteț era, de ce atâta dragoste pe el? Cum mântuise el două suflete? Dar' să întrebe tot nu voi, că era sfatul al doilea al căpitanului, că o strajă neclintită pe buzele lui.

Noroc că gazda îl domoli, povestindu-i cele-ce urmează:

— Muierea mea și eu trăiam în pace și liniște, colo, la Rîmnicul-Vâlci. Numai începură a se amesteca în căsnicia noastră vecinele noastre. Cumătra Măriuța zicea așa de mine, cumătra Gurălia șoptea așa de muierea mea... Azi una, mâne alta... 'și-a băgat dracul coada între noi, de nu mai aveam zi bună de traiu. Veni treaba, că nevasta mea nu mă mai suferea cu vederea și într'o zi pusei mâna pe un răvaș ce-i adusese o altă cumătră dela un pușcă 'n lună, noțtar dela un sat vecin... Înțelesei că nu era departe să 'mi pule flori la ureche. Atunci aproape, turbat de mânie, am jurat la icoana Maicii Preceștei să mă răsbun de ea și să ucid pe toți, cari se vor mai amesteca în trebile casei mele, până la ziua când voi da de un om al lui Dumnezeu, care să nu se amestece în trebile altuia, ci să 'și caute numai de ale sale. M'am mutat în codru aci; 'mi-am

(Kustély), comitatul Timiș, cercul politic Vêrșeș, pentru a promova spiritul de economisare în poporul țeran și ai procura creditele necesare.

II.

Institutul se întemeiază pe timp de 50 ani cu un capital de 50.000 coroane, adică: cincizeci mii coroane, împărțit în 500 acții, în valoare nominală de 100 coroane.

III.

Subscrierea acțiilor se încheie cu 1 Decembrie st. n. 1901.

IV.

La subscriere este a se plăti 10% din valoarea nominală a fiecărei acții, adică 10 coroane și câte 2 coroane spese de fondare.

După adunarea generală constituantă la 30 zile este a se plăti 20%, adică 20 coroane de fiecare acție.

Restul capitalului se va plăti:

- a) la 1 Noembrie 1902 st. n. 20%, adică 20 coroane;
- b) la 1 Noembrie 1903 st. n. 25%, adică 25 coroane, și
- c) la 1 Noembrie 1904 st. n. 25%, adică 25 coroane.

V.

Pentru ratele nesolvite la termenul fixat se plătesc 6% interese de întârziere, rămânând fiecare acționar în obligaмент față de societate, conform §§-ilor 153 și 170 din legea comercială.

VI.

După încheierea subscrierilor și solvirea primei rate se vor elibera titluri provizorii, în cari se vor cuita ratele solve. Acțiunile se vor estrada numai după solvirea întregii valori nominale, pe lângă restituirea titlurilor provizorii.

VII.

La cas dacă se vor semna mai mult de 500 acții, se va efectua reducerea prin sortire, care se începe la subscrienții ce-au semnat mai multe acții.

VIII.

Membrii fondatori își rezervă dreptul de-a alege prima direcțiune, pe cei

închis muierăa colo în pivniță, unde stă de patru ani... Tot în pivniță am îngropat pe toți cei cari au venit în casa mea și s'au amestecat în trebile mele. Și pe dumneata te-aș fi sugrumat și îngropat, colo în pivniță, de te-ai fi amestecat în trebile mele, de m'ai fi întrebat despre lucruri ce nu te privesc!

Și pe când Ioan rămăsese ca înlemnit între groaza ce-i insufla gazda lui și între primejdia, din care îl mântuise sfatul căpitanului, cărcămarul merse la gura pivniții, o deschise și cu blândă vorbă strigă: Vino, iubita mea, vino! Că eată ești iertată!... s'au sfârșit necazurile tale și ale mele!... Sunt deslegat de jurământul ce am făcut la Maica Precestă... Nu vei mai sta închisă în pivniță și în zdrențe învălățată... Ne întoarcem la Rimnicul-Vâlcei, în căsuța noastră. O să dau foc cocioabei ăstia blăstămate!

Și arătarea eși din pivniță, plângând de bucurie. Și gazda lui Ioan

trei ani dintâiu, conform §-lui 183 din legea comercială.

IX.

Toate solvirile de rate și spese de fondare până la constituirea societății, s'au făcut la mâna domnului paroh Avram Corcea în Coștei (Kustély).

(Compus și edat în conformitate cu §-ul 150 al legii comerciale în vigoare).

Dat în Coștei (Kustély), la 27 Maiu (9 Iunie) 1901.

Membrii fondatori:

Avram Corcea, par. ort. rom. și propr.	Patriche Râmneanț, învățător.
Nicolae Corcea, comerciant și proprietar.	Dimitrie Bragea, proprietar.
Ioan Jimbrann, proprietar.	Pan Pich, proprietar.
Simeon Urechann, comerciant și proprietar.	Chirilă Țera, proprietar.
Toma Meogan, comerciant.	Iosif Maleta, proprietar.
Ioan Maleta, proprietar.	Chirilă Panța, rotar.
Iova Maleta, proprietar.	Avram Țera, proprietar.
Ioan Liuba, proprietar.	Ioan Gaita, proprietar.
Petru Petrovici, măsar.	Avram Oșteanu, proprietar.

SFATURI.

Curățirea obiectelor de aramă și bronz. Peste țărițe de grâu turnăm apă ferbinte, lăsăm să se umfle până se face un cir gros; după-ce s'a răcit adaogem puțin ulei și legăm oala bine la gură. Când curățim obiectul, luăm din cirul acesta, cu care-l frecăm, folosind la urmă și prav galbin de curățit. Vasele tractate în felul acesta se țin timp îndelungat curate.

Carnea de vânat e mult mai nutritoare ca cea dela animale domestice, conținând 25-28% albumin. Cea mai bogată în albumină e cea de cerb, apoi cea de căprioară. Ca să-i tragem folosul, trebuie și pregătită cum se cade.

scoase din un sicrieș, dela capătul la-viței, de sub un olit de perne și de velințe frumoase, un rînd de haine mândre, numai în bibiluri și fluturi de aur și înțoli pe biata femeie cu ele în locul zdrențelor, pe când Ioan se depărtă bucuros dela această casă, dabia liniștindu-și inima și mereu gândind cu recunoștință la căpitanul Gloanță și la sfaturile lui cele bune.

Când Ioan era acum în virful unui deal, din care se vedea în Rimnicul-Vâlcei, îndărăptul lui zări în flacări cărcăma cea blăstămată și un car ci boi venind în urma lui, încărcat cu toate ale gospodăriei și pe deasupra biata femeie din pivniță. (Va urma).

GLUME.

Culese dintr'un album:
>Banii împrumutați sînt ca vitejii nostri soldați; ei nu se dau îndărăt.

Păstrarea cepei. Cepele se păstrează pentru iarnă într'un pod uscat și aeris, unde se pun în August rărîte, ca să se poată sbici bine. La început se întorc în fiecare săptămână odată. La sfîrșitul lui Octomvrie să se curățe de coaja desfăcută, de frunzele uscate și de părțile stricate. Când începe gerul, punem cantități mai mici într'un sac, pe care-l ținem aproape de cuptorul cel cald. Cantitățile mai mari se pun într'un loc aeris, nu prea întunecat, unde se așează în grămezi până peste 1/2 m. înălțime, pe cari le acoperim, când dă gerul, cu paie sau fîn.

Știri economice.

Repausul la oficiile postale. Ministrul Hegedüs a dat un ordin, prin care de aci înainte în Dumineci și sîrbători și funcționarii de postă și telegraf din provincie să fie scutiți de o parte a lucrului, întocmai ca cei din capitală.

O nouă bancă românească. Subfirma >Greoviceana< institut de credit și de economii societate pe acțiuni, s'a înființat în Greovaț o nouă bancă românească cu capital social de cor. 20.000 (400 acțiuni à cor. 50). Director executiv este dl Ioan Epure, ear' membri în direcțiune d-nii: Vasile Pascu, Sofron Gacica, Dimitrie Adamovits, Vuici Păcală și George Balica.

Pe calea ferată de pe Someș au călătorit în Iunie 40.373 călători și s'au transportat 18.787 tone de marfă, pentru cari s'au încasat 135.926 cor. Venitele totale în prima jumătate a acestui an sînt de 700.105 cor.

La școala de meserii din Timișoara au fost înscriși 1066 învățăcei, dintre cari numai 151 Maghiari. 420 elevi n'au putut fi trecuți în clasa superioară. Causa e limba, căci li-se propune numai în cea ungurească, pe care nu o cunosc.

Comerțul de mărfuri al Ungariei în prima jumătate a anului curent a fost de 17 mil. 457.545 m. m. la import și 29 mil. 369.713 la export.

Viile în Moldova. Toate podgoriile din Moldova au fost atacate în mod violent de peronosporă.

Din această cauză recolta acestor podgorii e compromisă, ear' vinurile cari se vor obține vor fi de calitate inferioară.

Condițiile de primire în școlile de cadeși ces. și reg. au apărut în broșură separată și se pot procura cu prețul de 15 cr. dela >Tipografia<, societate pe acțiuni în Sibiu. Recomandăm părinților, ca și mai nainte, îmbrățișarea pentru copiii lor a carierei militare. Fînd ultimul termen de petiționare pentru primirea în școlile militare 15 August n., să grăbească a-și procura broșura, care dă toate detaliile necesare, avînd și formula de petiție.

CRONICĂ.

Botez princiar. Duminecă a avut loc în castelul din *Konopišt* botezul nou născutei fiice a principelui moștenitor *Francisc Ferdinand*; mica principesă a primit numele de *Sofia Maria Teresia Francisca*. Nănașă a fost arhiducesa *Maria Teresia*.

Escolența Sa Metropolitul Meșianu a trimis următoarea depeșă dlui S. Medean, protopop în Sebeșul-săsesc, drept răspuns la adresa ce i-au trimis-o meseriașii nostri întruniți acolo în ziua de 28 Iulie:

Arată meseriașilor nostri întruniți acolo mulțumita noastră pentru prețuita lor atențiune și binecuvântarea ce le-o implorăm dela cer. Meșianu, arhiepiscop.

Consistorul arhidieceșan întrunit Mercuri în ședința plenară a ales de profesori la seminarul „Andreian” din loc pe d-nii: Dr. Vasile *Bologa*, directorul școlii civile de fete a „Asociațiunii”, Dr. George *Proca*, profesor seminarial în Arad și Nicolae *Vătășan*, profesor în Beregszász. Tot în ședința de azi consistorul a ales la postul de șef-contabil-esactor al averii arhidieceșane pe dl Victor *Fincu*, contabil la banca „Lucăfăruș” din Vârșeș.

Alegere de preot. Duminecă, în 21 Iulie s'a săvârșit alegerea de preot gr.-or. în comuna Crăciunelul-de-sus, tractul Cetatea-de-baltă. A fost ales clericul absolut *Iuliu Moldovan*, obținând 54 voturi față de teol. abs. Ioan *Floca*, care a întrunit 11 voturi.

Hymen. Tinărul *Aureliu Popa*, absolvent de teologie, își va sërba cununia cu d-soara *Elena Popeseu*, Duminecă, în 22 Iulie (4 August) a. c., în biserica gr.-ort. rom. din Zăbalț.

O jertfă a credinței deșerte. În Lele rămase la o casă numai nevasta cea tinără, care era grea, mergând toți cialalți la câmp. Niște Țigance se folosiră de privilegiu și intrară la nevastă, pe care atâta o înebuniră, până o înșelară într'o cămară, unde făcând un foc pe pământ o îndemnară să se învîrtească în jurul lui, până se va găta, căci atunci își va vedea viitorul. Țeranca a făcut întocmai, numai oât din cauza stării ei, a învîrțiturilor și a fumului a amețit, căzând pe foc. Hainele i-s'au aprins și până se sară câțiva din pușinii oameni, ce mai erau în sat, a murit. Într'aceea Țigancele adunaseră, ce putură, de prin casă, dar' au fost prinse dimpreună cu întreagă laia.

Moarte din cauza unei muște. În Hallein, Austria, din cauza pișcăturilor de muște a murit zilele trecute o nevastă tinără, iubită de toți săracii comunei. Ea nu le-a băgat în seamă, până-ce a observat că i-se umflă fața. Atunci chemă medicul, dar' a fost prea târziu, căci după un chin de câteva ore a murit.

Cine sapă groapa altuia.... Un preot de ai noștri, care are bunul obicei să predice, îi spălase pe parochieni într'o predică cu săpun de cărămidă. Acestia supărați — pe nedreptul, firește — s'au hotărât, ca în Dumineca viitoare să nu meargă nici unul la biserică. Care n'a fost mirarea preotului, care auzise de toată treaba, și a oamenilor, când în Dumineca următoare se umplu biserica mai tare ca de alte-ori. Care fusese cauza? Fiecare a vrut să vadă mutra, ce o va face părintele, când se va vedea singur în biserică...

Și-a ucis bărbatul. În comuna Pomaz de lângă Budapesta s'a aflat într'o fântână cadavru de cărcimarului Antoniu S. Căpățina îi era zdrobită cu lovituri de topor. Din cercetările făcute numai decât, s'a dovedit, că cărcimarul spusese cu 2 zile înainte, că are să meargă la Pesta să facă niște cumpărături. În scopul acesta luase cu sine și libelul de depuneri, căci avea la o bancă 40.000 cor. Primpretorul a telegrafat numai decât la banca din Pesta, să oprească pe cel ce ar veni să scoată bani cu libelul lui A. Încă în seara aceea s'a dovedit, că libelul e la femeia celui ucis. Tot la ea s'a aflat și orologiul de aur al bărbatului. Stricată femeia trăia în relațiuni cu servitorul și ea se se scape de bărbat l'a ucis, având de gând să fugă după ridicarea banilor cu servitorul la America.

Bulgarii eară luoră. Comitetul macedonean și-a reînceput operațiunile. Pe la jumătatea lui Iunie 4 Bulgari s'au prezentat notabilului român Toma D. Torbu, din comuna Butun, districtul Vratza, cerându-i în numele comitetului macedonean, să cumpere acțiuni de ale susnumitului comitet, în valoare de 1000 lei. Toma Torbu s'a supus. Câteva zile mai târziu, i-se ceru altă mie de franci, prin scrisoare. Nerăspunzând la ea, Torbu primi altă scrisoare, prin care era înștiințat că, dacă până la 28 Iunie nu dă suma cerută va fi asasinat. Nerăspunzând nici la această din urmă scrisoare, Torbu fu împușcat pe fereastră dimpreună cu un copil de 2 ani al nenorocitului. Torbu a fost transportat la spitalul din Rahova, ear' asasinii au fugit și n'au putut fi prinși, deși sunt bine cunoscuți în localitate.

Păziți-vă la târguri. Ni-se sorie: La târgul din D.-Sân-Mărtin vînduse un țeran 2 bivoleni cu 160 cor. Peste noapte s'a culcat la o cărcimă, dar' pe când dormea i-a tăiat cineva șerparul și i-a furat banii.

Muncitorii sēcui din România au fost trimiși toți cu șupa peste graniță, neafiind de lucru pe acolo mai cu seamă din cauza, că mulți proprietari își fac lucrul câmpului cu soldați.

De-ale vremii. Pe pusta cea mare dela Dobrișu e o secetă grozavă, încât s'au uscat sălcile și au secat mai toate fântânile. Locuitorii sînt siliți să-și țină caii și vitele în grajd, căci afară nu află nici hrană, nici apă.

În comuna Peceneșoa de lângă Mehadia a fost o rupere de nori așa de grozavă, încât s'au surpat case, pomii au fost scoși din rădăcini și duși de valurile de apă. Multe familii au ajuns la sapă de lemn.

Între Pancota și Têrnova (Arad) a trăsnet din senin. Fulgerul a lovit în niște lucrători dela tren, dintre cari doi au fost greu răniți.

În Budapesta au început să cadă oamenii leșinați pe stradă din cauza căldurii.

Căldurile cele mari din America continuă. Ferbințeala, care pare a eși dintr'un cuptor de pâne, a pricinuit până acum moartea la cel puțin o sută de oameni pe zi. Animalele pătimesc mai mult decât oamenii. Apa e în unele locuri mai scumpă ca vinul. Economii, la cari le-au secat fântânile, bălțile și rîurile din ținutul lor, plătesc la alții mai norocoși 50—100 dolari (240—480 cor.) pe săptămână pentru adăpatul vitelor lor. Sute de plugari săraci, cari nu-și pot ajuta, se uită cu inima sfîșiată, cum le pier vitele din lipsa de apă. În unele state au încetat cu munca câmpului. Temperatura e de 40¹/₂ grade C. la umbră. Carnea s'a scumpit cu până la 25 bani de chlgr. Locuitorii săraci mănâncă numai carne afumată. Legu-

mele au niște prețuri, pe cari le pot plăti numai bogătanii. Pagubele pricinuite de aceste ferbințeli se socotesc până acum ca întrecînd 1500 milioane de coroane.

După telegramele de astăzi, căldura începe a scăde.

Nouă biserică românească în Macedonia. După 20 de ani de luptă îndelungată dusă de bunii Români din Moloviște, după mai multe vîrsări de sînge în sfîntul locaș făcut din sudorile lor, în fine Moloviștenii, prin ei înșiși și prin maritimia Sultanului, au reușit să obțină în mod oficial recunoașterea limbii românești în biserică.

La 2 Iulie c. Eșe Sa Valiul Abdul Kerim-Pașă, guvernatorul din Bitolia, printr'un trimis special a invitat comunitatea română din Moloviște să vie la reședință spre a semna de primirea ordinului.

Bravii Molovișteni în număr de 60 se prezintă. Valiul, înainte de a remite ordinul ferman, a ținut să-l cetească. În momentul cînd Valiul a terminat de citit, Românii se descoperă și ca dintr'un singur piept, un ura puternic a isbucnit să trîească M. Sa Sultanul și preaiubitul nostru Valiu.

Dându-li-se ordinul, Românii se retrag dela palat.

După aceea pornesc câte doi călări spre comuna lor, cu lăutari în frunte.

În drumul până la Moloviște n'a rămas sat românesc să nu le ese înainte felicitându-i.

Modelele de costume naționale la școlile normale de învățatori (preparandii) în România au fost fixate de către comisiunea instituită pentru acest scop. Comisiunea și-a terminat lucrările și le-a înaintat ministrului instrucțiunii publice. Ministerul a aprobat întocmai aceste lucrări. Pentru școlile normale din Iași, Galați și Bêrlad s'a admis un fel de uniformă; pentru școala din Craiova s'a admis un altfel de model; ear' pentru școlile din București și Câmpulung un al treilea model. Mantaua va fi aceeași pentru toate școlile, ear' celelalte piese de îmbrăcăminte vor diferi după regiuni.

Al cincilea. Papă Leo XIII. este al cincilea între capii bisericii catolice în ce privește numărul anilor de domnie. Mai mult timp a purtat tiara *Pius IX.* 31 ani, apoi Sf. Petru, 25 ani, *Pius VI.* 24 ani și *Pius VII.* 23 ani, astfel, că Leo XIII. acum trece în locul al patrulea împlinind deja 23 ani de domnie.

Pe calea ferată Sibiu—Turnu-roșu va circula deocamdată numai un tren încoace și încolo. Trenul din România sosește în stația Turnu-roșu la 1 oră 12 m. d. a., pleacă la 2 o. 19 m. și sosește în Sibiu la 3 o. 37 m. La haltele din Turnu-roșu și Boița e permisă numai suirea, nu și coborîrea din tren. Din Sibiu pleacă trenul către România la 1 o. 14 m. d. a., sosește în Turnu-roșu la 2 o. 18 m. și în Căneni la 3 o. 15 m. d. a. La haltele din Boița și Turnu-roșu e permisă numai coborîrea. Trenurile au legătură cu Peatra-Olt, Vêrniorova și Budapesta. Revisia pașapoartelor și a bagajului se face pe pămîntul României în Căneni, nefiind stația dela Riu-Vadului gata. Trenurile dela Podu-Oltului până la graniță înceată dela 1 August de-a mai circula.

Trăsnet. În 18 l. c. trăsnetul s'a descărcat în șura și grajdul parochului din Selicea (lângă Turda) prefăcînd în cenușă întreg edificiul, apoi 2 caré, o căruță și bucate multe. Paguba trece peste 1000 coroane.

Fundațiune. Fostul episcop al bisericii noastre de aici, timp îndelungat, Aron Cărpeneșan și soția sa Ana, la sfatul și stăruința parohului nostru Romul Pop, au testat parohiei noastre șese parcele de moșie, cu menițiunea, ca după moartea lor să se vândă, capitalul eșit din vânzare să se fructifice și interesele să se capitalizeze timp de 20 ani, rezultatul servind de basă apoi la o fundațiune, al cărei venit să se întrebuințeze pentru înființarea bisericii. Răposași fiind acum, ambii acești fericiți donatori, în sensul actului de donațiune, subscrierul comitet a licitat moștile testate, eșind din vânzarea lor și arândarea până la vânzare, frumusea sumă de 1000 fl. (două mii coroane). În semn de pie memorie a acestor doi fericiți donatori, cari, de altfel s'au indus în dipticul citorilor acestei sfinte bisericii, — publicăm această nobilă faptă, deamă de urmat, implorând dela pronia divină fericierea vecinică asupra lor. Gârbova, în 13 Iulie 1900. *Comitetul parochial ort.*

Szilágyi Dezső, fost ministru de justiție în cabinetul lui Wekerle, a murit lovit de gută în Budapesta.

Nenorocire teribilă. Muncitorul Petru Galea din Remetea-timișană fiind ocupat pe moșia proprietarului de acolo cu despoirea de cucuruz, într'un moment nenorocit a ajuns cu brațul stâng în mașina mfnată cu electricitate. Neputându-se elibera de acolo, a fost tîrit cu totul în mașină, care i-a măcinat întreg corpul. Oprindu-se mașina, ceilalți muncitori i-au cules corpul ca o masă de tot diformă. Galea era abia de 37 ani.

Relaxare de dări. Ministrul de finanțe Lukács László a dat o circulară, prin care direcțiunile financiare sînt îndrumate să facă cât se poate de mari îngăduiri de dare pentru toți aceia, cari au suferit pagube elementare (grindină etc.). Pagubele trebuiesc înștiințate în scris și vor fi constatate la fața locului de către esmișii direcțiunii financiare.

Furt în Apoldul-de-sus. În noaptea spre 13 l. c. niște tâlhari au spart la prăvălia neguțătorului A. Glatz din Apoldul-de-sus și au furat dintr'o masă de seris 395 fl. Precum aflăm, hoțul a fost prins Marți noaptea în urma cercetărilor conducătorului dela institutul privat de detectivi din Sibiu și prin iscusința sergentului-major dela patrula de gendarmi din Mercurea, Francisc Bratean. Numele hoțului este Ioan Kirschlager, țeran și zidar.

Tuberculoza se poate vindeca. La congresul pentru tuberculoză, ce se ține în Londra, în ședința a doua, profesorul Bronardel a declarat mai presus de ori-ce îndoială, că tuberculoza se poate vindeca și a provocat pe medicii la cruciată în contra ei. El propuse, ca pretutindenea să se lățească cunoștința despre ființa acestei boale, ca astfel toți să conlucreze pentru *stîrpirea acestei plăgi a oamenilor.*

O crimă groaznică. Din *Bran* i-se scrie *Gaz. Trans.*, că în noaptea de 26/27 Iulie șese hoți au pîtruns în casa primarului *Miron Tătoiu*, au rănit grav pe soția acestuia și pe el, au luat apoi mai multe hîrtii de valoare, parale și *cheile* dela casa băncii *Persimonia*. Alarmați fiind vecinii, criminalii au fugit, ear' răniții au fost bandagiați de harnicul tîner medic-doctorand *G. Stoian*, care nădăjduiește să scape de moarte pe nenorociții jăfuiți. Hoții sînt urmăriți și probabil vor fi prinși, de oare-ce doi dintre ei au fost recunoscuți de băiatul dlui Tătoiu, George, elev în gimnaziul din Brașov.

Convocări. Comitetul desp. *»Sătmărc* al *»Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român* prin această convocă adunarea cercuală pe 11 August 1901, în *Meziș* (*Aranyos-Megyes*) și invită cu toată onoarea pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesează de *»Asociațiune* și doresc a sprigini cultura română.

— Adunarea cercuală ordinară a despărțământului Blaj al *»Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român*, se convoacă pe ziua de 4 August n. a. c în Blaj, la orele 10 a. m., cu următorul
Spre orientare însemnăm aci, că de acest despărțământ se țin următoarele comune:

Din cercul pretorial al Blajului: Mihalț, Obregea, Bucerdea-grănoasă, Cisteiul-român, Crăciunelul, Blaj, Ciufud, Tiur, Veza, Mănărade, Lupu, Spătaș, Cenade, Cergăul-mic, Cergăul-mare, Beșineu, Ohaba, Colibi, Tău, Roșia-de-Seacăș, Țapu, Șoroștin, Broșteni

Din cercul pretorial al Aiudului: Pețelca, Căpud, Mișcreac, Ocișoara, Ufalău, Tămpăhaza, Săncraiu.

Din cercul pretorial al Hususului: Petrisaș, Icolod, Săncel, Pănade, Spini, Bia, Valea-Sasului, Săn-Miclăuș, Șona, Bălcaciu, Jidvei, Chesler, Tăuni, Micăsasa, Lunca, Lodroman, Hususiu, Glogoveș.

Și provisor și despărțământul Uioara.

— Adunarea gen. a despărțământului XXX. (*Sighișoara*) al *»Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român*, conform concludusului comitetului dela 14 Iunie a. c., se convoacă în orașul Sighișoara, pe Duminecă, la 29 Iulie a. c., orele 2 d. a., în biserica ortodoxă română din loc.

Tusa convulsivă (măgărească), una dintre boalele cele mai chinătoare pentru copii, se zice, și-ar fi aflat și ea leacul. Noua doctorie este un preparat de chinină, inventat de Dr. T. Zangger, și are bun efect contra tusei convulsive.

Trenul Sibiu—Făgăraș. Schimbându-se taxele de bilete pe linia Sibiu—Făgăraș, ne comunică șeful stației de aici următoarea tarifă valabilă dela 1 Aug. n.:

Sibiu—Porumbacul inf. cl. I.	1 c.	80 b.
» » » II.	1 »	10 »
» » » III.	— »	70 »
» Arpașul » I.	2 »	70 »
» » » II.	1 »	70 »
» » » III.	1 »	10 »
» Viștea-infer., Beșimbac, Sămbăta-infer. } I.	4 »	20 »
» » » » II.	2 »	60 »
» » » » III.	1 »	60 »
» Făgăraș, Beclean » I.	4 »	40 »
» » » » II.	2 »	60 »
» » » » III.	1 »	70 »

» Cărța rămâne prețul cel vechiu de bilete.

Știri din piață. *Oradea-mare.* Grăul, m. m., cor. 13.60—14.20, sēcara cor. 12—13, orzul cor. 9.50—9.60, ovēsul cor. 13.40—14, cucuruzul cor. 10.20—10.60.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 ohlgr., cor. 7.65—8.25, bănățesc cor. 7.35—7.80, sēcără cor. 6.60—6.90, orz cor. 6—6.15, ovēs cor. 6.60—6.95, cucuruz cor. 5.20—5.30.

Avis. După-cum se știe, mărfurile de parfumerie în România sînt foarte scumpe, pentru aceea ne ținem de datorința a atrage atențiunea știm. cetitori, cari trec în călătoria d-lor și prin orașul acesta, asupra inseratului renumitei și cinstitei parfumerii Meltzer, dela care se pot aprovisiona cu parfumeriile de lipsă.

Concurs bis. școl. Archidieceasa gr-or. Sibiu. Parochiile din *Totoiu* (ppresb. Alba-Iulia) și *Bălan*, (ppresb. Unguraș). — Stațiunile învățătorești *Codlea, Cristian, Holbav, Șimon Moeștiul-superior, Șirnea, Poiana-mărului, Rășnov* (ppresb. Zărnești), *Bétrâna, Roșcani, Lăpușul-infer.-Ohaba, Teiu*, (protopresb. Dobra), *Agârbiciu, Dărlos, Vorumloc* (ppresb. Mediaș), *Brașov* (Scheiu) 4 locuri, *Alun, Botiz, Boas, Cerișor, Găunoasa, Hasdeu-Dobăca, Josani, Lelese, Nădășdia super., Nandru-Vale, Ruda, Săncraiu, Hunedoara, Zlăști* (ppresb. Hășeg).

Archidieceasa gr-cat. Blaj. Cu terminul de 20 August pentru ocuparea stațiunilor învățătorești din *Ciucumandru, Acintiș, Cucerdea-rom, Tulgheș, Șola și Roșia-montană*, — a celor cantor-învățătorești din *Posmuș, Uioara-de-sus, Petrilaca-rom, Futac, Săn-Paulul-ung., Aiton, Dêrgea și Săcalul-de-Câmpie*, și a celor ambulante din *Ghișiul-român, Vajda-Cămăraș și Buda-veche-Deuș*, protopresb. Dêrgea), *Nireș, Teud*, (ppresb. Almaș), *Pata* (ppresb. Cojoana), *Nădășelul-ung.* (Cluj), *Coșlar* (ppresb. Alba-Iulia), *Nirașteu* (ppresb. Murăș), *Mischiu, Tritul-super.* (ppresb. Turda), *Hersen* (vic. Făg.)

Diecesa gr-cat. Lugoj. Stațiunile învățătorești din *Vișag, Ticvaniul-mic, Liget, Ghilad, Romos, S.-Nicolaul-mare, Hiltiaș, Iseroni, Bouțarul-sup., Fărcădinul-sup., Nevrincea, Greovaș, Chizdia și Petromani.* Terminul concursului e 20 August n. 1901.

Diecesa gr-or. Arad. Parochia *Valcani*. — Stațiunile învățătorești din *Apateu* (ppresb. Boroșineu), *Sarcia-română*, 2 posturi (ppresb. Comloș), *Bârșana, Berindea, Laz, Ramna, Roșia* (ppresb. Buteni), *Chișlaca, Craiova* (ppresbiter. Beliu).

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Iuliu Moldovan, Spălnaca. Cartea costă 35 cr. + 3 cr. porto. O căpetați la dl W. Krafft, librar Sibiu.

Dlui M. Chibelean. Pentru cărți bune școlare te adresează la librăria N. Ciurcu, Brașov. Cel mai bun gimnasiu e la Brașov. Dacă e prea departe, îl vei da în orașul cel mai apropiat.

Dlui Ilie Cleja, Bârșana. Formular de statute au publicat anii trecuți în *»Foaia P.*, pe care noi nu o mai avem.

Dlui Iuliu Curisianu, Cămpeni. Pentru anunțul d-tale să te adresezi la administrația foii, care-ți va comunica și taxa de inserat.

Dlui Rus Rusalin, Anina. Dacă vî deobligai să susțineți singuri o parochie, n'aveți decât să subscrieți toți o rugare către Ven. consistor din Caransebeș.

Dlui Onica Lupan, Abrud. Ați mai fost în prăvălie până acum? Dacă nu, vî primește numai ca învățecel.

Dlor Toader Frenț și Nicoară Suciu, Somosheș. Jurnal = gazetă, evaporează se face aburi, gelatină = un fel de cleiu, disolvată = topită.

Dlui D. Domide, Rodna-nouă. Înaintează o rugare la direcțiunea *»Albinei*, care-ți va spune lămurit, căci la ea nu se plătește tot un fel de interese.

Dlui R. Ribariu, Șag. *»România musicală*, București. Prețul abonamentului nu-l știm.

Dlui Ioan Corsalea, Ileni. Dacă copilul dela gimnasiu e sub 16 ani și pe d-ta te vor declara doctorii dela miliție, că ești așa de bolnav, încât nu poți lucra, încearcă, altmintrelea nu.

Dlui C. F. S.-Cărtășoara. Îndată-ce s'ar mai obrăznic șeful, cereți cartea de plîngeră (*Panaszkönyv*) și scrieți în ea (românește) nemulțumirea d-voastră. Direcțiunea dela Cluj îl va trage numai decât la răspundere. — D-ta te ține de loc. Dacă te improcesuează, du-ți martorii. Când vei cere punerea în posesiune, o poți face aceasta și numai cu gura, n'ai lipsă de scrisoare la judecătoria.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru *»Tipografia*, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY,

cel mai răspândit
și mai neosecționabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzem-körút nr. 23.

Mijloc pentru curățirea dinților.
Spălându-și omul cel puțin de 3-ori pe
zi gura — dacă se poate și 5—6 ori —
cu apă stătută, în care se pune pe jumē-
tate Franzbranntwein de-al lui Brázay,
se țin gura și dinții curăți și aceștia sânt
feriți de stricare. F2 2—52

➡ Feriți-vă de imitațiuni. ➡

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află
de vânzare următoarele tablouri, cari
fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului An- drei baron de Șaguna . . . cor.	—40
Portretul Metropolitului Sterca Șuluțiu	—40
Portretul profesorului Grego- riu Silași	—30
Prefectul Avram Iancu în frun- tea oștirii	—40
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului	—30
Catedrala din Blaj	—60
Conferența națională dela 1894	3.—
Românii la Debrețin	—60

Vin bun, 4 buti,

din comuna Șoroștin, se află de vânzare.
Veadra cu 2 fl. Se vinde și numai o
bute. Doritorii sē se adreseze la domnul

Ioan Ittu, [293 3—3

Șoroștin, u. p. Szász-Csanád.

Doi băieți

deștepți și din casă bună, se
primesc ca **Invetăcel** la

[54] 3—3 **Ioan Tēmpănar,**
măiestru curelar în Sălăte.

Parfumeria Meltzer!

Unicul magazin în Transilvania pentru specialitățile de parfumerie.

Marfa, care se desface în proporții foarte mari, e totdeauna proaspătă
și ieftină, serviciul e prompt. Mare varietate în săpunăria medicală
și de toaletă, în parfumerie, bureți de spălat, perii de dinți și alte
articole pentru îngrijirea dinților, ape de cap, pomazi și briliantine,
pudre, feruri de ars pērul ș. a. ș. a. 56 1—6

Schimbare de local.

Imi permit a anunța onoratului public, că locuința din strada Oenei,
dela Dragonerwache, 'mi-am strămutat-o în casa proprie

Strada Nouă nr. 12.

Totodată aduc la cunoștință, că în atelierul meu se află **gata** tot
felul de **încălțăminte pentru bărbați, femei și copii**, pe
lângă prețurile cele mai moderate.

Comande se efectuesc cu cea mai mare punctuositate.

➡ Marfă solidă și ieftină. ➡

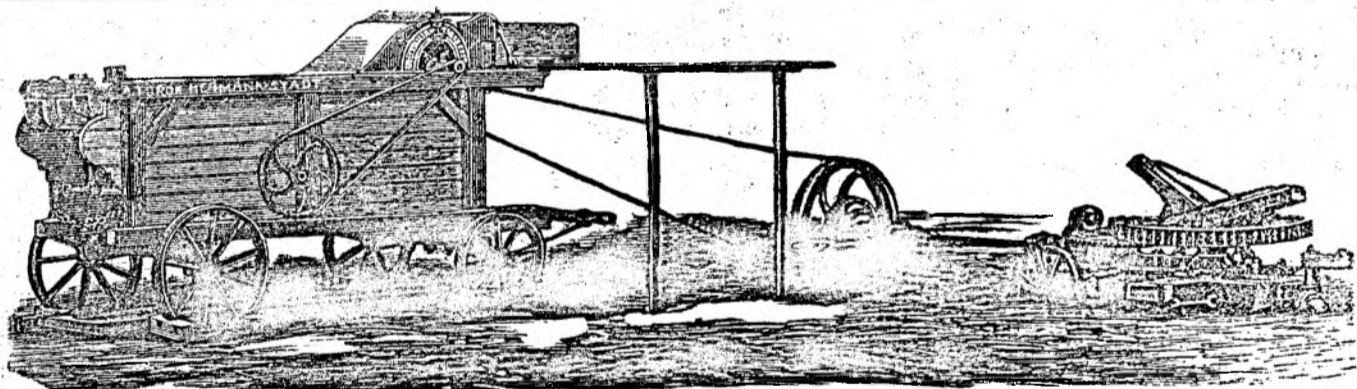
Pentru spriginul și încrederea și pe mai departe a publicului român,
atât din oraș, cât și dela sate, se roagă

Cu toată stima

Sibiu, în luna Iulie 1901.

Zaharie Aron,
măiestru cismar.

55 2—5

Firma esistă dela 1857.

Firma esistă dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, **Andrieu Török**, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmlătit provēzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru mīnat cu mână și
pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmlătit trifoiu practice, pentru mașini de îmlătit de tot felul de sisteme.

Vēnturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Morīște de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se
disting prin mers deosebit de ușor și fără sgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripeț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de vēnturat)
de diferite sisteme. Mori de pāsāt și de făină cu una, două și trei roate.

Teascuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de
sfărmat cucuruz, grape, mașini de sēmēnat, pompe etc. etc. 48 4—

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mal ieftin, mal ușor și mal fără pericool traflo pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile eonștițiuni de plătire.

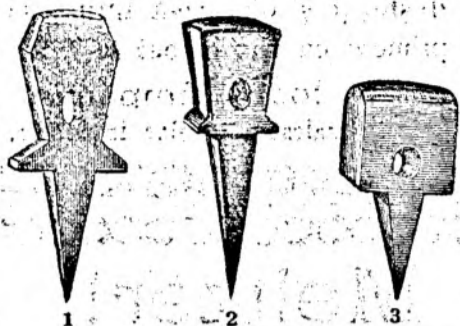
Cataloage ilustrate franco și gratis. ➡

➡ Reparaturī se efectuesc bine, ieftin și prompt.

CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.

Nicovale (ilăie) de coase, cu garanție pentru fiecare bucată

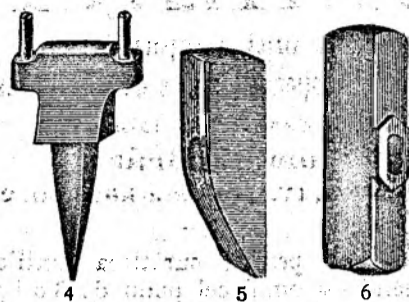
Figura	1	2	3
1 buc. cor.	1.—	—96	—86

Cuți de coase delă 12 bani în sus în deposit bogat.

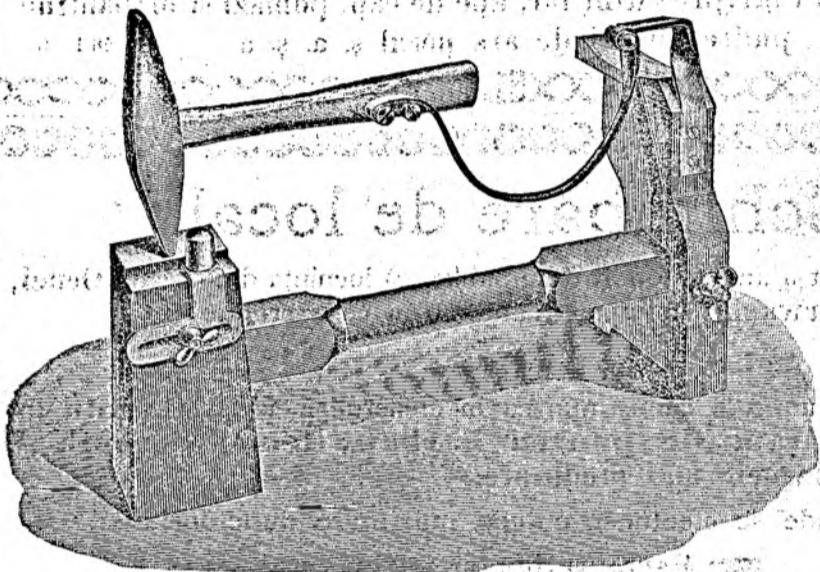

Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 buc. cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—
Cumpărând 10 bucăți deodată, dau o bucată ca rabat.

Cu deosebire recomand:
Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —.40
Cuți vineții veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —.80
Contingentul de cumpărători al acestor cuți de Bergamo crește în continuu.
Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

Nicovale (ilăie) de coase figura 4 cu conducător de coasă 1 buc. cor. 1.90
Ciocane de coase, fig. 5 à 250, 300 grame 1 bucată cor. —.86 —.90
Figura 6 à 300 grame, 1 buc. cor. 1.—

Garanție pentru fiecare bucată. Adecă, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corăspunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

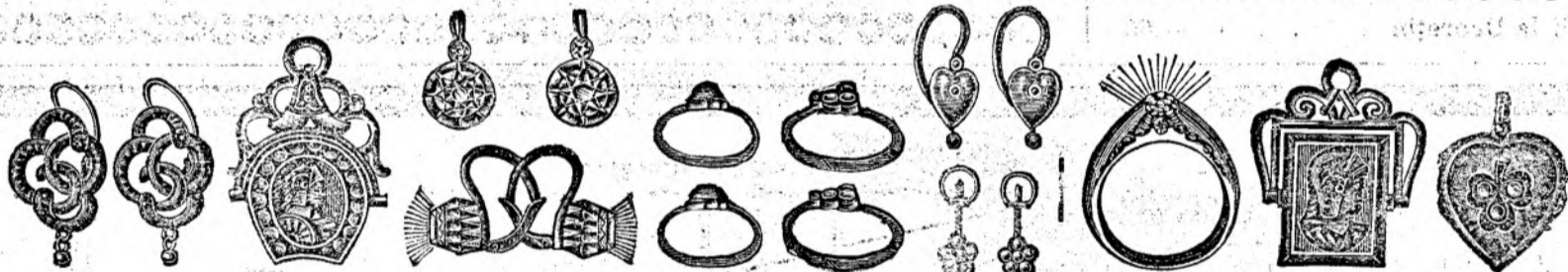
Aparat nou de bătut coasa.

Acest aparat are marele avantaj, că ciocanul, deși purtat de mână lovește totdeauna acurat pe același loc al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bâte coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte esată a tăriei fiecărei lovituri.

Nicovala se poate muta după-ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.— [43] 10.—

Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

Julius Erös,

Sibiu, strada Cismădiei nr. 5.

Și cea mai neînsemnată comandă se esecută prompt și cu reîntoarcerea postei și totdeauna cu garanție.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericeale, argintării și aurării din Transilvania, recomandă ieftin și bun toate produsele ciasornicăriiilor, juvaergiilor și opticilor.

Cercei double veritabili de aur fl. 1.50.
Deșteptător delă fl. 1.60 în sus.
Oroloage de buzunar delă fl. 2.30 în sus.
Oroloage de părete delă fl. 2.10 în sus.
Cercei veritab. de argint delă fl. —.50 în sus.
Cercei ver. de aur delă fl. 1.50 în sus.
Inele veritabile de aur delă fl. 2.50 în sus.
Lanțuri ver. de argint delă fl. 1.— în sus.
Inele veritabile de argint delă fl. —.50 în sus.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco.

Nr. 183 A. Orologiu de nichel remon-toir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același de calitate mai bună fl. 4.10, același cu 3 copereminte tari fl. 4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A. Orologiu de dame verit. de argint cu coperemint duplu fl. 6.75, același cea mai fină calitate fl. 10.—

Nr. 200 A. Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu coperemint duplu fl. 20.—, același în calitate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A. Orologiu de domni remon-toir de ruolz (Neusilber), cu 8 copereminte tari și frumoase, 50 mm., și esact fl. 4.50, același în calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A. Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A. Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, același cu coperemint duplu fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

[46] 5—52